

in se fixa deficiat; causa v. malis cy inajca sic n̄ causet media virtute a se diffusa, sed per sui omuacionē intrinsecā; vnde dispar ē s̄o. Ad 29 n̄o conqūg; q̄^a causa, quę fuit potuit sug diffundere virtutē, et j ea virtū permanere, et effūm causare: causa v. anteqū extar nllḡ gōr hēre virtutē, nec alq̄ sui extōre.

22 Ad op̄ationē dico, quod causa quę media sua virtute operat̄ solum p̄or causare, s; virtū a se diffusa ducat, et n̄ amplig, q̄^a tunc solum activa ē. Ex dicit̄ infeser 1° ridiculas et querulas ēē alquorū illūōna, vlt̄ quod pars inerat̄ motūi potuit homo videre sentire et gēccare. V. ut infeser Huerado: cave ne te mordeat canis mortuus. Maxiq; enj canis, visio, sensūō n̄ ē effū causa ḡmarit̄ operantis p̄ virtutē inhērentē; vnde n̄ veniūt ad rem.

23. Infeser 2°, quod q̄^a Ph̄, et p̄. 2° 2° phycorū loc. 6° alcyor, quod effū in aū h̄er causū in aū, loquūt̄ de causis ḡmanētib; quę n̄ agunt q̄ virtutē a se diffusa, sed virtutē cy ipsis; v. si de successivis, aut ḡmanētib; quę sug diffundunt virtutē ad agendū intelligendū n̄ de extrin causis, v. fca or in se, v. virtū or in suo officio vel s̄o.

Artus 3° an substantia creata sit immēate operat̄a?

24. Permiso 1° substantiā creatā nihil operari posse p̄ creatōrē, de quo videndū ē D. Ph̄ 1° p. q. 25. ax. 1° et p. 3° de gōa ar. 1° vbi pp̄, et efficacit̄ r̄ōō h̄c virtutē ḡbat. Permiso 2°, causas 2as ēē ḡprie, et simp̄tā actiūas et effectiūas, quod dicit̄ Ph̄ 2° pp̄ in locis, et in 2° dicit̄ h̄. q. 1° ax. 4° studiq; appellat̄ op̄antē n̄ q̄^a cadit̄ tollit̄ univēxi. Distat̄ ex 1° ḡnēsi vbi 2° dicit̄: ḡgminat̄ roxar hēang v̄sēntē n̄

25. Permiso 3°, causas 2as creatas agere, et efficiare, non solum p̄ alteratōrē, sed etiq; p̄ vj fca subrgali ḡgōōnē ex sup̄p̄ta m̄a. Non ē sermo de anā xali, quę x^o fca n̄ ḡgita

sed creatā ē, sed de alijs fca subrgalib; quę n̄ ḡgēntē sed a Deo dāt̄ n̄ cyē a Ph̄lonicis, quorū n̄ impugnat̄ abunde Ph̄. 2° q. 2° de gōa ar. 8° et inuēp expugnat̄ m̄asētā ex ḡgēntē, v̄sēntē enj quod ex vi actiūis agentis naturalis incipit̄ ēē fca subrgalis; n̄ ex vi actiūis ignis ḡgōōntis incipit̄ j m̄a ligni fca subrgalis ignis; sed n̄ per creatōrē, q̄^a solig Dei ē creatōrē ergo p̄ vj educōnē et ḡgōōnē.

26. Dico, quod ignis calefaciēti, et ḡgōōntē ignis vny fact̄ ḡprie nēmpē calorē in passō, et alterū dispōv̄ tantū nēmpē fca ignis inductū, quę tantū solum Deo efficiūt̄, tribuit̄ tantū igni ḡgōōntē, quoniam n̄ ḡgōōntē, et dispōnit. Sic x̄ōnē alq; nēmpē ḡgōōntē. 2° tamē, n̄ cū n̄ dicit̄ is̄ de calore ē. Quod vlt̄ ignis n̄ ḡprie calefacit̄, sed quod ad eig ḡgōōntē 2° causat̄ calorē in passō, et sic incidit̄ in malit̄ū illorū, q̄ a reb; naturalib; collect̄ om̄nē operatōnē, et actōnē qua fca salig accidētālē ḡducant̄, ut x̄erulim; n. 22.

27. Permiso 2° actōnē ēē ab aliquō efficiēte 2° p̄, v. ut a p̄xio quod, v. ut a p̄xio quo. Non ē dubiū de ḡgōōntē quod op̄atōnē, n̄ h̄ substantiā ē cy sic sup̄p̄tē, v. persona x^o illud axioma: actōnē n̄ sup̄p̄tēntē. Quare dubiū quēdit̄ de p̄xio quo, quod ē n̄, sicut virtū, p̄ca sup̄p̄tēntē operat̄, et loquūt̄ de effū subrgali, q̄^a sicut ignis subrgalē alig ignis ḡgōōntē, an vlt̄ virtū ḡgōōntē ignis ḡgōōntē immē n̄ ipsa substantiā ignis ḡgōōntē, an vlt̄ medianē aliqua fca, v. qualitate accidētālē, et ē calor?

28. Permiso 3° ut certū apud om̄nē fca subrgali agentis ēē p̄xio quo medianē, et r̄ōōnē actiūis, et effectiūis alig subrgalē. Distat̄ ex Ph̄ 2° de anā r̄ōō. 22 vbi definiēns an̄ actōnē ē fca qua h̄ vivim; sentim; loco movemur et intelligim; 1° ē ex D. Ph̄ 3° 2° 9° cap. 69. r̄ōōnē 2° quę sic gōr ḡgōōntē operat̄ r̄ōō ad ēē: ergo eo modo quo fca dāt̄ ēē ḡgōōntē debet dātē ēē operatōnē ḡgōōntē, sed fca subrgalis dāt̄ ēē ḡgōōntē, et subrgalē: ergo dāt̄ ēē ḡgōōntē et r̄ōōnē p̄xio operatōnē. Quare tota dicit̄ devolvitur ad inq̄rēndū an substantiā sit p̄xio quo ḡxime operat̄ū? Pro quo sit.

29. *Nota delius: subiecta n̄ p̄t ee p̄m̄ quo proxime operatur; vñ subiecta creata operat̄ p̄t v̄t̄ur̄, et p̄m̄ actiōis entit̄is accidentalis, et a se se dir̄ḡ. Ē v̄t̄y Thāzy v̄t̄ Scotista, et pp̄t. Jesuita ex P. Suarez, v̄t̄at̄q̄ ex D. Dionisio cap. 11. celestis hierarchiis vbi ait, quod v̄t̄at̄q̄ operatur in gra subiectū x̄ac̄at̄, et ē quid m̄ȳ int̄ subiectū, et operant̄.*

30. *Si velle omnia resti- m̄t̄. A. D. n̄ḡ delius n̄ ad p̄a, referre, temp̄ et cetera deficiat, quare soly duo, p̄t̄ clariora ee n̄ p̄t̄ b̄a adduc̄. 13. h̄c in 1. d̄ic̄. 3. q. 1. ar. 2. vbi ait: D̄ḡ soly ē q̄ n̄ agit p̄ s̄p̄ m̄ȳ differentiā a sua subiectū; i om̄b̄ aut̄ alijs operat̄ ē acc̄ens: et ideo opposit̄, quod p̄ximy p̄m̄ȳ operant̄ sit accidens. 24. h̄c 1. p. q. 54. ar. 3. vbi ait: nec i Angelo necq̄ in aliqua oīa v̄t̄at̄. A. p̄m̄ operatur ē id̄ quod sua subiectū.*

31. *Philos.*
x̄ac̄one: omnis v̄t̄at̄, v̄t̄ p̄m̄ p̄ximy et imm̄ent̄e operatur̄ spec̄at̄ ab operant̄e; sed ē v̄t̄e repugnat̄ subiectū spec̄at̄ ab operant̄e: ergo re- pugnat̄, subiectū ee p̄ximy operant̄. Nota p̄t̄: Sy: q̄ v̄t̄ quodque spe- cat̄ ab eo ad quod p̄ se, et ab intrin̄c̄o ext̄in̄c̄o; sed p̄m̄ p̄ximy operatur̄ p̄ se, et ab intrin̄c̄o ext̄in̄c̄o ad operant̄e: ergo. Sy: q̄ x̄. s̄p̄. 29. 1. p. q. 79. ar. 1. n̄c̄at̄ p̄m̄ se h̄c̄ ad operant̄e, et ad m̄ȳ aū, ita se h̄c̄ est̄ ad esse; sed est̄ v̄t̄e p̄t̄ ee, seu ext̄in̄c̄o t̄p̄m̄ȳ p̄t̄ s̄p̄: ergo p̄m̄ operatur̄ ee p̄t̄ operant̄e, et p̄t̄ s̄p̄: ac p̄m̄ spec̄at̄ ab illa; spec̄at̄ enī ab alio ē illud, et s̄p̄ resp̄icere.

32. *Sy: q̄ v̄t̄ operatur̄ p̄ximy, et p̄ se se n̄c̄ ext̄in̄c̄o p̄m̄ p̄ se om̄at̄q̄ ad illum, qualis ē p̄m̄ p̄xima: ergo p̄m̄ p̄ximy operatur̄ p̄ se ad operant̄e ext̄in̄c̄o: ergo resp̄icere operant̄e, et s̄p̄: et spec̄at̄; n̄c̄ v̄t̄ quodq̄ ē p̄t̄ illud, t̄p̄m̄ȳ s̄p̄ et spec̄at̄ ad quod p̄ se ext̄in̄c̄o. Sy d̄ic̄at̄: q̄ ē p̄m̄ p̄ se noty, quod p̄m̄ p̄xima ad aū, ad nihil aliud dat̄ a n̄a, q̄ p̄t̄ aū ad p̄m̄ p̄ximy p̄m̄; et ideo m̄a ē p̄t̄ s̄p̄, et p̄m̄ v̄t̄ p̄m̄ p̄t̄ v̄t̄at̄: sed quod a n̄a ē p̄t̄ aliud ad h̄ t̄p̄m̄ȳ a p̄m̄ spec̄at̄: ergo p̄m̄ p̄ximy operatur̄ spec̄at̄ ab operant̄e.*

Nota v̄t̄. p̄t̄ illi q̄ d̄ic̄at̄: Sy: quia x̄ac̄at̄ subiectū n̄ ee ens ad se, et p̄ se sicut repugnat̄, subiectū n̄ ee subiectū; sed si subiectū spec̄at̄ ab operant̄e n̄ ee ens ad se et in se, sed ad aliud, vbi ad sua operant̄e: ergo x̄ac̄at̄ subiectū spec̄at̄ ab operant̄e. Sy: q̄ x̄ac̄at̄ subiectū ext̄in̄c̄o ad acc̄ens t̄p̄m̄ȳ ad s̄p̄, sicut repugnat̄, quod acc̄ens n̄ ee p̄t̄ subiectū, et ad illū t̄p̄m̄ȳ ad s̄p̄ ext̄in̄c̄o; sed quod spec̄at̄ ab alio illud resp̄icere et s̄p̄: ergo x̄ac̄at̄ subiectū spec̄at̄ ab operant̄e, quod ē accidens.

Dicit̄ v̄t̄. x̄ac̄at̄ p̄cedit de spec̄at̄o intrin̄c̄o, v̄t̄ de ext̄in̄c̄o. 14. h̄c m̄a ē falsa, n̄c̄ in v̄t̄. 2. s̄p̄ p̄m̄ n̄ spec̄at̄ intrin̄c̄o ab aū, nec ab ext̄in̄c̄o, sed s̄p̄ ab ordine, quod d̄ic̄ ad ob̄ī, si 24. ē m̄a falsa et inuac̄ in m̄a p̄m̄ p̄ximy, deficiant̄q̄ ob̄ī, logiq̄ ee ens r̄onit̄, a quo loḡa v̄t̄ ab ext̄in̄c̄o ext̄in̄c̄o spec̄at̄. Si ergo n̄ impiat̄ ha- t̄ȳ realy logiq̄ spec̄at̄ ab ente r̄onit̄, quod p̄dem imperfectiony ē om̄ni p̄ te reali, nec implicare debet, subiectū spec̄at̄ ab operant̄e accidentali.

Nota v̄t̄. p̄cedit de spec̄at̄o ext̄in̄c̄o effectiua s̄p̄m̄ subiectū non po- t̄t̄ ab operant̄e spec̄at̄: ergo nulla ē illud. P̄m̄: Sy: q̄ quod spec̄at̄ ext̄in̄c̄o ab alio p̄ se se ext̄in̄c̄o ad illud, mensuratur̄q̄ in sua p̄m̄e x̄. exigent̄y illi; sed x̄ac̄at̄ quod subiectū p̄ se se ext̄in̄c̄o ad operant̄e accidentaly; alias n̄ m̄ȳ dependet̄ subiectū ab accidentali, quod acc̄ens a subiectū; siq̄dem acc̄ens n̄ alioq̄ spec̄at̄, v̄t̄ dependet̄ a subiectū, quod a fine ext̄in̄c̄o; x̄ac̄at̄q̄ repugnat̄ subiectū mensurari in sua p̄m̄e x̄. p̄m̄e et exigent̄y operant̄e accidentali: ergo x̄ac̄at̄ subiectū spec̄at̄ ext̄in̄c̄o ab operant̄e.

Sy enī, q̄ si subiectū resp̄icere operant̄e, t̄p̄m̄ȳ spec̄at̄ et s̄p̄ ext̄in̄c̄o ext̄in̄c̄o q̄ ordine intrin̄c̄o ad operant̄e accidentaly; sed t̄p̄m̄ȳ repugnat̄ ext̄in̄c̄o subiectū: ergo. Nota p̄t̄: n̄c̄ q̄ ext̄in̄c̄o spec̄at̄ ab ext̄in̄c̄o v̄t̄ i suo esse, et spec̄at̄ p̄ se ext̄in̄c̄o intrin̄c̄o ext̄in̄c̄o ad ob̄ī. Nota v̄t̄. q̄ subiectū ext̄in̄c̄o ē ens ad se, et in se: ergo x̄ac̄at̄ ext̄in̄c̄o p̄ se ad ext̄in̄c̄o ad operant̄e.

Par̄ c̄a, et ens v̄t̄. Sy ex def̄ione subiectū. Sy ext̄in̄c̄o

33.

32.

35.

36.

37.

Hinc dicitur solam virtutem nullam produci esse, quod habet virtutem, quod accensio, cuius quod non virtus ad illam conuenit, ut dicitur 157, et dicitur virtus

* xientia ipsa, non substantia, sed ratione qualitatis est alia similis, sed ratione quantitatis respicit locum, et ratione relationis alii respicit ut quare tunc, sed idem ratione alii quod substantia ad alii conuenit, et quod est in se. *

38.

Pe 2°

ab experientia. videtur enim quod substantia solis per multas leucas distans a terra producit illa aurum, et alia metalla media sua virtute et luce diffusa. Animal enim abiens, sicut motus producit formam, media sua virtute in semine deserta. Denique: actio eucharistica separata a substantia, quod virtutes in substantia operantur, et produci substantiales effici, ut patet quando gutta aqua in vinum cretary immittitur, quod stragis exorditur in vinum ratione persistentis actio vini: ergo negari nequit quod actio sine propria virtute operantur, et virtutes instrumentales medijs quod substantia operantur, quod quod immo operantur non est.

S. 1. conualluntur Adversariorum fundamenta.

39.

Fig. 1. generaliter: accensio non potest esse causa productiva immensa substantia: ergo ut negandum est substantiam immo produci ab accidentibus sicut dicitur substantiam esse immo operantur. Pe 1. accensio non potest formam continere substantiam, quod imperfectum, et imperfectum est ipsa substantia; sed implatur produci effici a causa, in qua non potest contineri; quod nemo dicit, quod in hoc nec potest: ergo accensio non

40.

IV. ans

ad quod dicitur magis: non potest immo continere substantiam generaliter et ut quod, quod per modum virtutis, et ut quod non. Nec ad hoc obicitur quod in imperfectum, et in perfectum substantiam; quod sola causa generalis debet equare, sicut excedere in quod formam effici, non ut causa quod per modum virtutis tunc produci effici, cum ratio est quod illa incendit sicut similitudine effici, ipsius generaliter tribuit; hoc ut non sibi sed solum incendit similitudine effici causam generalis, nec ipsi tribuit effici nisi tantum ut virtuti substantia.

Replabitis: non ut accensio, ut virtus substantia, quod dicitur substantiam, ut accensio aliquid virtutis, ut nullam virtutis accipit a substantia? Si 24: ergo non virtute substantia, sed propria virtute producit substantiam; et proinde in eadem generalis. Si 14: itaque quare: ut illa virtus, quod accensio paratur a substantia est accipit, ut substantia? Si substantia? in substantia esse immo operantur. Si accensio? Hoc remanet eque imparens, et imparens ad produciendo substantiam, ac erat antequam pararet illam virtutem, quod remaneret accensio et arguitur in suo robore.

41.

Pe. quod ut accensio, ut virtus substantia, quod dicitur substantiam nullam virtutem accipit a substantia, sed est intransitive ipsa substantia virtus non pro se, et generaliter agens, sed ministerialis, et ministrando, et autem hoc accensio efficit, et ex natura sua, et ideo quod dimanet, et propria et virtus substantia. Et dicitur consequens de hanc dicitur illam: remaneret eque imparens et imparens in ea entis, quod in ea virtuti, non.

42.

Dices 1. de 43.

hanc solutionem: accensio producit substantiam per modum causae instrumentalis; sed de ratione causae instrumentalis est elevari, et virtutem accipere a causa generalis: ergo accensio elevat a substantia, et virtutem ab ea derivat respicit. Pe. quod accensio immo produci substantiam non est causa instrumentalis proprie talis de cuius ratione est accipere virtutem a causa generalis, sed idem est causa instrumentalis improprie talis, et loco modo virtutem ut instrumentalis ut dicitur. 3. q. 17. ar. 3. ad 3. de cuius ratione non est parare virtutem aliquid a causa generalis, cum sit in se efficit, et intransitive ipsa causam generalis virtutem.

Dices 2. de accensio 44.

2. solutio: ex natura sua et ab intrinseca est virtus substantia produci effici substantia. Sed virtus produci substantiam ipsam accipit, et propria, ut dicitur identica, et ideo ergo accensio propria virtute produci substantiam: ergo per modum causae generalis. Dicitur 14. q. 1. ipsam accipit est propria in se entis, quod est non tantum quod identica, in se virtutem non. Quia virtus illa, quod entis est accipit, cum non dicitur ipsi ad se operantur, sed aliam nempe substantiam, cui subornat, et in qua dicitur non est in se entis, sed virtus ipsam accipit propria, sed substantiam. Ad rationem autem causae generalis

53. Insuperabilis. Si quoniam determinat ab ipsa physice efficitur, et quare movetur?
 Si sic? ergo emanatio non dividit in connexionem cum quibus, et exigentia
 illarum; nam connexionem et exigentiam non est influxus physice effectus, et 2° infero
 ergo ipsa est sua natura quodammodo operativa: cum sit illarum physice effectiva. Si
 sic? ergo substantia nihil agit, sed est in omni et quiete omnique cetero activitate
 et exsultantia, quod non videtur deinde.

54. R^o. Quam sua natura quodammodo non est in omni
 et quiete, sed influere in illas physice effectus, non quidem proprie, sed non influunt
 quodammodo a se ipsis, et influxus est proprie de parte efficientis, sed influunt im-
 proprie quodammodo aliter agentem, et influxus est proprie ad partem efficientem
 et virtutem in eo, quod ipsa proprie connexionem cum quibus exactive dicitur agentem
 quoniam, ut non videtur in quodammodo esse, sed obnoxio transiret ad quoniam, et
 de debetive et dicitur effectus influunt per eandem agentem agentem.

55. Explanat hic j-
 fluxus exemplo Reg. de opus. 28. cap. de proprio: ponit clavum infixum
 trahi, et fuso clavo allegari et quod agens per fuso movet trahem.
 Sicut enim tunc tota motus virtus ab agente movente fuso, clavo, et tra-
 hem; quoniam enim fuso, et clavo active se habent ad motus trahem, et phy-
 ce movent per influxum et motus agentis. Sic licet tota ad quodammodo esse
 et quodammodo nascatur ab agente, ipsa enim active se habent ad suas quoniam, et
 ne connexionem cum illis, et physice agit per influxum, et motus agentis.

**Artus 2° an Deus physice immo deussat
 simultaneo deussu ad omnes operationes,
 et effus carum carum?**

56. Durandus in 2° dist. 5^a q. 1^a docuit, Deum non deussare immo ad omnes, et
 effus carum, sed illis mediare quatenus dedit eis virtutem agendi, et habere virtutem
 et deussare. Hanc sententiam obliuiscit sequitur, ad virtutem reuocant Ludovicus
 de la Caucina, Lalemander Minimus, et illius Curamuel Sistorice.
 Sed hanc opinionem gravissimis notat consensibus a Theologis, ad alij enim

reputat regem heretica, ab alij exarata, ab alij denique, ut temeraria.

Sic dicitur 57.

et dicitur Catholicorum deus: Deus immo deussat ad omnes operationes, et
 effus carum carum. R^o ex scriptura dicit enim Ierem. 26. omnia opera sua de-
 usat in nobis. Dicit et Iohannis 15. sine me nihil potest fieri. et
 ad Philippenses 2°. Deus est qui operatur in nobis, velle et perficere quod bonum est. et
 Lyrate. Ipsi quoniam affant 11. P^o. sed claxig Hyexning ad Theiphont
 his verbis: si volueris curvare digitum, mouere manum sedere itate am-
 bulare, semper mihi auxiliis dei resurgetur.

58.

R^o 2° ratione: nulla est causa, quae non
 dependeat a Deo immo deussat: ergo nulla est quae in sua operatione non de-
 pendeat a Deo immo deussat. Cuius parte quodammodo deussat: omnia est omnia
 sua quodammodo, agunt immo deussat deussat legitime inferi immo deussat, quodam-
 modo illarum; alias deussat nullis quodammodo est omnia.

59.

R^o quodammodo 1°: quodammodo nulla est causa,
 quae deus non possit immo annihilare, si velit; cum habeat supra omnes virtutes
 et immo deussat dominum, sed non possit immo eas annihilare, si illas non deussat
 nec immo: ergo. R^o mixta annihilatio est actionis deussat, substantia; sed
 a mediante causa 2^a. Deus deussat causas, non possit, nisi mediante causa
 2^a eas annihilare, ut fiat: ergo non possit immo 1°.

2° quodammodo ex opposita se. 60.

quodammodo, dicitur effus in rebus non modo dependens a Deo in de-
 ussati nec mediante virtute, nec immo, non quidem immo ut ex Philosophia sup-
 ponimus; nec mediante, non si effus illis generat a Deo mediante causa 2^a: quodammodo
 deussat, per se causa, et per se effus, ut quodammodo virtutem non
 possit a Deo mediante causa 2^a deussati. Vide aliam rationem apud D^o.
 1° q. 9. 105. et 3° 2° q. 9. cap. 10.

61.

R^o 1°: quodammodo fit a Deo mediante causa
 non fit a Deo immo, ut ex tunc fiat, sed omnia operatio, et effus carum
 fit a Deo media illa: ergo. Dicit magis: quodammodo excludente illis eff-

cientig Dei se solo, nō māg, excludente cooperatiōe dei immē operanti,
 2^a māg, et applicatā solutiōe mixt, nō conuq. Operaai Dei media causa
 2^a 2^g rōny pōt facere, et dōstrando Deo se solo nō efficere effg cōny, et
 in h̄ rōny cōtē accipit illa locū; et dōstrando Deo rōny effg cōny
 2^{ay} efficere ingry effg ignis cōa, et in h̄ rōny negat minor argū, ut pote
 scripserat, et p̄t. aduersa.

62. **Arg. 2°** ex illmō Caramucle: p̄fectō ē p̄fectiōis q̄
 tuere actiōny vq̄ ordig, ut ad uos motū n̄ indigeat p̄fectiōis af-
 ficientia, et cooperatiōe: ergo cōtē erig p̄fectō p̄fectiōis sup̄mi, ita cōa
 p̄dere ut abiq̄ illig deussu immēto p̄sint operaai et uos effg p̄du-
 re. N^o cōg et d̄p̄atō ē: q^a actiōny, sicut et quibz cōa eo p̄fectō ē,
 quo minq ab altera cōa dependt: et erig p̄fectō creatg, certis p̄actibz
 eo p̄fectō ē quo minorē labore atqz quod intentiōis de suo opere mi-
 quod euenit si actiōny abiqz actiōis om̄ia af̄ficientia uos motū causa;
 At 2^g abiqz labore ullo af̄ficienti et deussu cy cōa, et inuq cōa 2^a nō
 ē p̄fectō quo minq dependt a Deo, imō ēē implicatiōia, et chime-
 rica si n̄ dependet ab illo immē.

63. **Arg. 3°** D̄g et cōa n̄ pōt deussu ad
 effg creatōis simul immēto eadē aōne; q^a diuersiōny agentiy erig subor-
 natiōny aō debet ēē diuersa; sed aliand nec aōne diuersa: ergo nullo
 modo. P^o mixt. P^o q^a rōny aōny illay, ut ēē diuersiō, ut idg? si 1y? n̄ de-
 uerget ad eundē effg et sic n̄ ēē diuersiō p̄stantiō. si 2y? una ex illis ac-
 tōibz superflueret; suffi erig ad onicē effg unica aō, sicut et unica p̄fōis

64. **2°**
 nq D̄g et cōa ut deussu, ut duq causy p̄axiales, ut totales? Non 1y.
 1y: q^a p̄axialitas dicitur ex p̄t. Dei imperfōis. 1y: q^a causa 2^a ut ē
 causa totalis. 1y: q^a rōne pro solutiōe adducty, ut nihil, ut necessitatē
 deussu totalis vincit; q^a ut rōny effg ut nihil illig debet immē d̄p̄-
 tēxi a Deo; ergo necessitē ē, ut faciant 2y ite quod, ut causy totales
 deussu. Et tunc cor argū: de rōne causy totalis ē p̄dure rōny

effg, imo et totalitē, q^a ē de rōne illig nullig p̄axialitē impducy in effg
 relinquere: ergo quibz p̄duceset rōny effg. ergo una ex illis ēē super-
 flua, imo, et implicatiōia; nq 2^a ageret acty, et p̄duceset ig p̄ducy ab
 alia.

N^o mix ad 1y p̄bōs, dico quod rōny ē idg materā sed p̄a diuersiō, q^a 65.
 cy agentia sicut subornata, eoy aōes erig cy subornatiōe deussu: und
 aō diuina attingit effg sub vltimā rōne em̄i; aō ut cōg sub rōne
 p̄axiali, et d̄tata talis em̄i ignis, ole v^o Equi, et sic nllā supfluit
 aō, q^a effg p̄tē p̄duci secydy omnia p̄cāta, et sub omni rōne p̄fali.

Ad 2y 66.
 dicitur, Deo, et cōg deussu, ut duq causy totales subornatq, et ordi-
 nit diuersi, p̄p̄t 1y quibz p̄ducit rōny effg, et p̄p̄t 2y quibz p̄ducit
 effg sub diuina rōne p̄fali; sic D̄g sol et homo, sunt causy totales h̄uī
 sicut rōny ordinis, et subornate deussu, ita ut D̄g rōny p̄ducat h̄uī
 sub rōne vltimā em̄i, ut sub rōne componis, et homo sub rōne ra-
 malis; und nllā causa supfluit, ut dicitur ē, nec infōr agit acty aut
 p̄ducit p̄ducy, sed quod a Deo sub vltimā rōne em̄i p̄ducit simul
 ab infōri causa p̄ducit sub rōne p̄fali.

67. **Quæst:** an sicut D̄g simultanee
 deussu cy cōa ad eiy effg erig simultanee deussu ad eiy aōg? P^o p̄fā.
 ut 1° q^a Deo effg immē aōny cōg in eadē signo, in qua illg elicit cōa, und
 aō immē dependet, et a virtute agentis creati, illg elicientis et a Deo
 illg per v. j. influxu efficiente: ergo sim^l D̄g cy cōa deussu ad aōny.

2° nq 2. 68.
 causy, qua D̄g immē p̄ducit aōg creatg n̄ ē p̄vō ad cōg sup aōnem
 elicientē: ergo ē simultanee p̄tōis: deussu Dei p̄vō debet ēē alq (q^a q^a
 illud sic) intrinēce transeyter recepty j causa creatā, quā ad agendy mo-
 ut et d̄tata x^o indubitatē p̄tōny 1y, et rōny g nunc ē; q^a per deussu
 p̄vō reddit causa 2^a intrinēce d̄tata, et applicata, ad agenty; si autē n̄
 ēē alq intrinēce recepty in illa n̄ mutaret illg intrinēce, nec illg intrinēce

destinat ut ex se materiam e; sed causis quo Deo immo pducit ad
creari, cy sic fit ipsa ad Dei immans, et pona identita cy Deo
n e alqd intrinse recepty, et inherens in causa creata, ut pat: ergo n
e ppsio ad illg.

69. Dicit: scusio Dei ad adp creary, ipsam efficit immo, igit
ginde pcedit: expo tu aoni creary e scusio pns. N. conpug. q. non
dit scusio pns, v. simultanea q. illg dyaxioy ad effecty, alia cy
nullg sit scusio causy, qui nuy effecty n pcedat, nullg eor, q. n eor
pns; sed dyaxio debet fieri inrea ony, et alay scusioy, ita ut si au.
eiudem effg, ony scusio alreay pcedat dit pns, si v. ut sim. cy alay
exit ultraneq. Cy expo scusio Dei immo effectioy actionis creary, ut
talis, sim. sit cy oia sua adp elicente ut dicit e. scusio e ultraneq
ad illg. Art. 5. an Deus physicè pcedat car. 2a ad operandy?

Art. 5. An Deus physicè pcedat minet causas secundas ad operan- dum?

70. Dico: certamy, ita e sentiosum, et abscondy, ut profundy, et inf-
cutabile mysteriy, horu celary, fons signaty et scholasticu labi.
nythg n immerito a sapienbq appelle; Nihilominu secusy ad-
ty, vramf evadendi scusioy, haud diffidimq, pnythg splendi-
dissimi Ecclg facibq Aug. et Iha, qui, pro scusio Dei pns, et
intrinse effaci statuendo, emixe et pavena certayr, ut infra vta-
bit.

71. In hoc Simo 2. d. exegesis e P. Ludovicq de Molina societatis Je-
su, qui j scholar scig mig 4. invexit, et physiq pcedatny negavit, tgg
superflus in causis nestrarij, et tggug noxig causis liberis. In quo
puncto adeo perulans ppsio, ut j comedia q. 23. act. 2. et 5. disp.
1. memb. 6. apezat, Augustinij non advertit quidq advertenda, et

quasi sub caligine scury arbitraty ee id, quod scig n erat,
turbaste pceder, et hac occaone, eoy salus pns pcedatny.

72. Puzary

Puzary, tggug Puzary, et Coriphum R. P. societatis insequunt, sed n
omnes, ng pp. it, et quidq inrea ipso sapientiores et illustriores, qui
ad nra castra pfugerunt, et sub nra vexillo adhibi voluerunt, ex q
aliquos referat. In primis enj Eminensimq Belluarimq oia appi-
me docet agens de effaci oia, et liberi arbitrij cooperatone depend-
te, de opposito sensu ita loq. lib. 2. de graa, et lita arbitrio cap. 12.
hyc opinio aliena est omnino a v. P. Puzary, et quisy ego existi-
mo a v. etq scyruary divinay. et lib. 2. in v. cap. 12. si-
milia hee.

73.

Cardinalis Lotery super Lucy cap. 5. annotat. 52. aperiit,
Paris Modiny nq adversarij D. Paulo, quod late ibi pbat et postea
dicit nq D. Puzary ee qd et illi placere. P. Salmeron e primis
d. Ignarij socij disp. 2. cap. 5. epist. ad Rom. pcedatny omnino
pcedatny defendit, que v. nra de effaci graa indivisa e. Benedic-
ty Puzary ex ead familia lib. 6. de omnib. pp. cap. 5. ita
nythg: hyc dicit in eo, quod ait D. Iha, causas Dei, et in hic vo-
luntate nry, a Deo moveri applaxi, et dertari, ad volendy, licet
nonnulli dissentige Theologi; eaq tam manibq pcedibq in eoy
peragubentex eo.

74.

(P. Mariana de inornato novitate amore lib.
2. cap. 4. ab a pelano fonte emanayr illi traxines, et gacelly
q nra societate certavit exagitate sapientiores Dominican fa-
milig Theologu, quos pns venerari debebat, et pns pns dicit
Anstite, quq requi exerna Ludovic Modiny ompra. P. Capoz
lib. 2. cap. 5. de lib. arb. dit, peccatoy n posse peccato re-
surgere sine dina motione et graa ppsio, sicut pnt D. Augustinij
adversu Pelagiy defnicayr ex scyruary scilia Milevitany, et
Araucany.

75. Ponacea 1° meth. cap. 2° q. 3. nec. 8° die. j. ggdg effectibz nepraviz
de recurre ad dng dertionem et pdefionem. Rozioz lib. 1° mpr.
moral. cap. 21. q. 8° quozituz an Deo quando cy na v' valyrase
operat' ipsam moveat, et applicet ad agendy? D. H! aperte sic ait
Dz n' solum dar spm zebz, sed etig vzevat eam et applicat ad agendy
2^a Grayz mihi videtur verimā i. Hg 11° cy enj plane videt Aug^o
traddeze lib. 3. de Snt. cap. 3. et 2° Legant' etig P^o Henariqz & sine
hōy cap. 11. Claudig Athiphanig lib. de ord. et p'icri et posteriori.
qag. 2° 4. et Bernarding Mazziora tom. 1° select. q. 2°. Videgr
nyc Jesuitz quz immoxito iucubundi dicit, nullz Soc. Huzoz nūz
adhripse nūz.

76. Sed cy clauimō e Societate vixoz commemoraverimz, fa-
cere non possumz, quz, et in ignoz ppeny aliy, nulla non lauz
digny in mediis adducamz. ille ipse ē ecclensticuz historiuz Parisi
arque immortalis Romanz ecclē decz, et ornamentuz Cesarz Caxdi-
naliz Braxoniqz, q Romz idibz Mariz anno 1603. ad Archiepis-
copz Viennensimz scripsit ita: Legi libros Molinz, sed n' sine stho-
mato, cy in illis nihil parentiz agere pferat, quz S. Aug^o adve-
sari, cyque ofciantiz redarguere, neque illo in his disputatibz in-
gilantiorz acutiorz iacere. Suis pōr cy talia loquimz abiqz
naucea tollexat? Non hgmōdi omentozibz indiget ecclē
Dei, quz quairare, candore, nitore delectari tgrymō viveit ip-
sa non hōnt maculz, neque rugam. Legi, inquit, cy, et ad qu-
quaginta et amplig notavi p'pociones, verba p'haaces, qz
vt saltp affines ēe exozibz Pelagianoz, sive Semipelagia-
noz, nemo quoz, qui absque affectu eas perlegerit, negabit
annino.

77. Praveqz libros Molinz gaxi pondens, et cōt' p'z egredy sic
sic: mea siquidz scia co'p'io volumine Molinz) n' indiget ecclē Carth-
lica j quo d' saltp, quzdg audiri huzidula ēz corrigenda. Mo-

ni Reverendoz PP. meoz Societatis Jesu ne p'rimoz eozy in de-
fensionz libozz eig p'icelitari sinant, et in d'icemz adduci. Collo-
q'ioz omnes, Dz scit, vt Parzes, vt de illis illud usurpans op-
probata exprobanziy tōbi ceciderit super me.

Non me lazet Paris 78.

Henas j sua scia media historica p'pugnare, et alioz Jesuitaz
pariz, qz v' negante p'hyēz p'dertionz citare Cuieranz, Soroz,
Comaradz, Albelda, et quod xistu digny ē Mōz Lumel et Lemos
accerrimos p'mōz p'hyēz defensozes. Sed h' alij paxiant, non nobis
qz antiquoz nōz Thāy innosceit d'ca. Videant Mr. Goner tom.
3. nac. 2° disp. 6° ax. 2° et M. Benitez in p'ellustri volumē
de scuzsu f'via disp. 5° dub. 1° qui p'fatos Thozas p'cepit vj-
dicant ab hac impostura.

Enj P'claudaz Mr. Benitez disp. 4° q. v' 79.

nos exudite vindicar ab alia calumnia P.A. Societatis p'culvero
afexentiz, Māz Bañez fuisse p'hyēz p'dertionis auctozz, vnde
visimique testimonijz p'bat, illy ēe antiquimz, qz se quz nomine
agnitamz fuisse a S. PP. et Auozibz, qui multo temp^o Mōz Ba-
nēz p'fexant, et facere voluit nūz Dz dicens: sic ergo cōcy,
quōd non hic alebaximz, p'icere, ac d'ca D. Salmann'ensis est
Scholz nōzqz Magistoz, sed adidipulz. S. h. ponunt notabilia.

§1 Ponuntur notabilia.

Nota 1° quod nomine scuzsz p'ij jlligimz jfluxy p'hyēz Dei f'vie ma-
vente, applānz et dertanz causz Dz ad operandz facienoz ipz in aū
2° operazi, onexyque sp'altā cy ipz operāone ēz. Hūz scuzsz onā appel-
lat' p'mōz p'hyēz p'hyēz p'dertioz, et quando mover et applat voluntaz
ad ag. salutarē, educenē ad vitz p'ezoz vocē grāa, sive auxiliū

grā inxincē effū. Et advere, quod in his nominibz: p̄dētia p̄mo-
tio grāa p̄dētia, paulā p̄p̄ n̄ significat p̄ioritatē duxōis, sive ex-
p̄is; sed isty nat̄ causalitatis, et dependētiē, quz expl̄t Aristotē-
reles in p̄p̄tamentis dicens quod illud ē p̄is a quo ad r̄p̄g a cau-
sa dependē.

81. Nota 2° quod mōs moralis ē invitāo quzdy obicvā voluntatē me-
thaphorice movens, et r̄p̄t p̄x mody allucinatōis, suadendo, illustrando,
deprecando, amirando, p̄cipiendo, volendo, et ut ait P̄gra.

— Inhibe sua quzque voluētas.

Et alius: Corruptunt bonos mores colloquia p̄ava.
Unde isty cōp̄ cognitione p̄dēty s̄ capaces isty motōis, nec enī ignis, q̄
v. i. tuncq̄ minis, p̄cis, aut blanditijs moveri p̄t, ut p̄t; omnia ta-
m̄ ista movent hōs, et aliquando tura p̄p̄ cognitione aquali p̄dēty s̄.

82. Ex
his habet, dicitur mōs moralis a deus p̄p̄o, t̄q̄ mōs moralis so-
ly invitāo, ad agendy in gēte causy finalis; deusq̄ v. p̄p̄o int̄j-
cē et active applat, ad agendy, effective, et causalit̄ sive in gēte cau-
sā efficientis.

83. Deducit hoc sensu exemplo: Pictor dy p̄cipit Discipulo,
ut pingat, illy mōrā movet; si autē asph̄ra ei⁹ manu ty penicillo
moveat, et applicet, ad pingendy, p̄rie movet illy, tra quoq̄ Deus dy
p̄cipit, suadē, volūt volūtati, egque p̄m̄is, et p̄p̄is exiat, ad ag-
dy, sive p̄a suo p̄ccatore, sive p̄ p̄as lectiones, sive p̄ int̄iorē
illustrationē, est mōs moralis; dy autē d̄y int̄j, et active applicat
mover, et d̄t̄r ad operatōē ē p̄ria mōs p̄h̄cā, sive p̄mōs.

84. Nota 3° occu-
ry ē p̄cē dari in nobis libertatē; cy de p̄cē s̄t, ēe mixta, quz p̄m̄is
et de mixta quz p̄m̄is, quz abij libertate r̄are nequey. Multā
p̄p̄at libertas. Alia enī ē libertas a peccato, de qua Joan. 8°: si vos
p̄l̄g libertatē, vere liberi estis. Alia a mixta de qua p̄p̄atōē ad

Plam. 8° c̄ra liberabit̄ a p̄p̄tate corrūtionis ad libertatē glōrie filio-
ry Dei. Alia ē libertas naturalis sive n̄ax, quz ē libertas a necessitate,
quz Bernardus vocat gemmā, et animy h̄it. Alia t̄ndē ē libertas
a coactione p̄p̄aie tali, et a violentia, quz solet vocari libertas o-
glacētiē, quz reperitur in actōē spontaneis n̄ p̄dētiōē s̄m̄ iudij in-
differēti, ut amica Beatorū erga Deū.

Ex his isty libertas a necessitate p̄m̄is 85.
ē instituti, quz p̄t ē idē, ac libertas arbitarij definit a mōs n̄ax in 2°
dicit. 24. n̄ p̄cō: libertas arbitarij ē libertas volūtati, et r̄onis h̄it se
ad v̄axte. Hanc definitōē vocat P. D. om̄ny Philoſophy, acceptatq̄ ab
Aug^o, et p̄t isty Antiquissimē Philoſophi libertas arbitarij agnovere.

1° p̄tā 86.
ē libertas, quz t̄ expl̄t P. D. in p̄p̄tato loco n̄ax q. 1° aa. 1° ad 24.
dicens: quod libertas s̄m̄ d̄y v̄ax loquendi significat p̄p̄tate, qua aliquid
h̄it ad n̄ax; v̄nd p̄p̄tates libertates dicit, q^o s̄ in dominio p̄cipi;
et ideo libertas arbitarij libertas dicitur non quāsi n̄ax q̄dy, sed q^o aū n̄ax
in libertate p̄p̄tate habet. 2° expl̄t eandē p̄tā 1° p. q. 83. aa. 2° ad
24 dicens: libertas nominat quandoque p̄p̄tate expediat ad operan-
dy et sic libertas, p̄m̄is in definitōē libertas arbitarij.

Ex q̄ collig^o de r̄onēli 87.
n̄ arbitarij ēe p̄p̄tate ad sua expertā n̄ quomodo lib̄, sed expediat, quz
p̄p̄tate n̄axē libertas, qua aig^o agit ad n̄ax, quare homo ligat̄ cachenū
quas negt a se aufere, h̄it p̄p̄ ad ambulandū, sed non libertas, ac
p̄p̄tate nec libertas p̄p̄tate defecty expediat, et alit̄ h̄it p̄p̄tate qua de-
ambulat, sed n̄ p̄p̄tate deambulandi, quod luculenter expl̄t P. D. in
3° dicit. 22. q. 2° aa. 2° dicens, quod non peccare j̄ xp̄i, n̄ ē ip̄i libertas
q^o licet h̄it p̄p̄tate, qua peccat (n̄ p̄p̄tate voluntatē facty ex s̄bilita) non t̄ndē
h̄it p̄p̄tate peccandi, nempe p̄p̄tate expediat.

2° p̄tā ē volūtati, et r̄onis. Hic ex-
pl̄t P. D. varijs sup̄ d̄y locis; q^o 22. de v̄ax. vol. 6° ad 14 dicit q^o h̄it

boni arbitrii non nominat voluntate abluā sed j. cad. ad rāōm. Ende ē
quod ad h. significandy, volūtas et rāō in defīne libērij arbitrii oblique ponit
tax. Et h. 28 q. 17. ar. 1.º ad 24. ar. rādix libērij ē volūtas sicut subij
sed sicut causa ē rāō; ex h. enī volūtas libere potest ad diversa fex
ai, q.º rāō pot habere dīstāsceptiones boni. Et ideo Philosophi defīniunt
libērij arbitrii, quod ē libērij de rāōne iudicij, quāsi rāō sit causa li
beritatis.

89. Ex q. collig. 1.º libērij arbitrii j. rāō, et dīctā non importat. j. j. et
voluntate sim. Sy. ex rāōne immē citato. Sy. rāōne h. 2.º q. 24. de vaxit.
ar. 5.º; q.º dī. q.º scilicet libērij arbitrii tribuit nempe eligere unūq. ē, et
simpliciter ag. ergo negr a dīctāq. potentia sim. et immē p. g. rēsi; sed j.
mē g. fluit ab vna nempe a volūtare et ab alīā mediare nimirū ab j.
llū; ergo libērij arbitrii rāō ē vna vta pōa. Collig. 2.º libērij arbitrii
pōa et rāōne dīctā j. volūtare rāōe; in h. v. v. v. causalitē vīa.
h. v. rāōne ē libērij.

90. Ultima paxia ē hī re ad vraybr, quā optime exponit h.
2.º 1.º de 2.º cap. 82. ubi ait: ad vraybr enī ē dīctā vraybr pōa vraybr 2.
pōa, vno modo ex p. rāi; alio modo ex p. eīq. ad quod dīctā. Ex p.º
q.º sui q.º nōndū rāōne ē suq. p. rāōne, q.º quā ad vraybr dīctā;
vna h. in vraybr virtutis rāōne et ostendit ēē pōalitatē j. ipsa: si
cuc pōa j. in hū dubitanti, qui nōndū rāōne ē pōa, ex q.º ad alīā
dīctā.

91. Ex p.º autē (p. rāōne J. D.º) eīq. ad quod dīctā pōa aliqua virtutis ad vray
br ēē, quando perfecta opexāō virtutis a neuros dependet, sed rāōne vīa.
que ēē pōa: sicut alq. q.º dīctā instrumentis, vīa pōa pōalitatē ad dīctā
op.º p. rāōne; h. autē ad impexāōne virtutis non pōa; sed mag. ad
eīq. emīp.º: inq.º vraybr opexāōne excedit, et ob h. dīctā ad neuros,
sed ad vraybr se hēns. Sic autē ē in dīctā vraybr.

92. Ex qua dīctā hēns j.
dīctā vraybr libērij dīctā, et dīctā, et dīctā in vraybr dīctā

J. eo, quod dīctā ē indīctā pōalitatē, et dominij ad vraybr oblique eo q.º
sic in pōa ad neuros extremū quōsi. Sic pōa ad vraybr. Cetera v.
libērij, et dīctā dominij, et pōalitatē ad vraybr, et sim. pōalitatē, q.º ē j.
pōa ad sua extrema, et pōa quodbr eīq. pōa et actuat. Hoc dīctā
explīc. M. Ferraxa dīctā: volūtas nōa et ē pōa ad vraybr se hēns, et
in pōa ad vraybr; volūtas et dīctā ē quīdā pōa ad vraybr se hēns, et
non ē in pōa ad vraybr, q.º semp ē j. autē ad vraybr oppositā dīctā.

Haberi.º 93.

ex h. D.º et Imperatio Ferraxianis, duplīq. volūtatē indīctā. Pōa ē
indīctā pōa ex p.º sui; alia ex p.º eīq. ad quod dīctā. V.º alia alia ē
indīctā pōa, qua volūtas ē pōa ad vraybr; alia, qua volūtas ē in pōa
ad vraybr. V.º deniq. alia ē indīctā suspensionis; et alia pōalitatē, om
nes istī modi coincidunt j. re.

92.

Igitur tunc volūtas ē indīctā ad vraybr indīctā
pōa suspensionis, q.º cy pōalitatē ad vraybr extremū manet quāsi
in pōalitatē ad nullū eīq. dīctā; nō cy dīctā volūtatē ad vraybr, v.º al
tey fiat medio autē, cy manet sine vlla dīctāone manet sine vlla autē
et sequentē in pōa, et cy dīctā sic pōa pōa, q.º volūtas manet. Sic
suspensa manet imperfecta, et media sua dīctāone pōa; et pōa
rea pōa h. D.º quod volūtas pōa sic indīctā nōndū sequentē dīctā
pōa, et ē rāōne pōalitatē in ipsa. Et Ferraxa hīc indīctā vocat, qua
volūtas ē in pōa ad vraybr.

95.

Tunc v.º volūtas ē indīctā indīctā pōalitatē
quando rāōne perfectē virtutis nō ad vraybr dīctā, sed vraybr indīctā
tū extrema oppositā omnino j. dīctā ab vraybr extrema, et cy pōa
ad quodbr illōry pōa dominij. Et pōa hīc indīctā pōalitatē
explīc. h. D.º pōa pōa opexāōne virtutis a neuros dependēt, et a
qua vraybr ēē pōa. Et Ferraxa pōa pōa ad vraybr. Cy ergo perfecta
virtutis, et pōa actiō ad alq. ex suo dīctā pōa dīctā indīctā pō
alitatē ex h. pōa dīctā pōa nōndū explīc, sed ē pōa simp
plex.

in magis dignabile est ex essentia, quia ex illius omissione, nec Deo in vi illius fuisse potest certificatione gratia de vienna quia de diuina et illius omissione; et sequenter si Deo offerat tale auxilium, ita indifferens nec prederet securus ad obtinendum suum gratia quia differentia quousque abeclusio.

105. Ea propterea ad hanc securitatem mechanice rationandi in Deo, adhuc ex indifferencia omnimoda medijs, v. auxilij, statutur, regit, et respicit illa scia media explorata quia quia gratia ad omne decem absolutum in Deo et in quia, et auxilij regit ad illi, Deo auscultat, prouidet et scit, quia faceret homo si tali auxilio indifferenti adiuuet. Hac igitur nota, et scia media flugere certimene scit Deo, quod fit ut si tali auxilio nullo tunc in ad primo ad videntem, ipse pro sua lita eleone, se trahit ad suum gratia, quia ad eius omissionem, et sequenter tali scia exercere, Deo offerens tale auxilium, securus mechanice, et certis infalibile procedit de diuina nota sua Pat.

106. Et si ab eis quorum, si omne magis, et auxilij Deo, potest ad obtinendum suum libere respicit debet esse indifferens, et vixit tractabile et libere et est, non repugnabit casu, in quo tunc ut adeo reuelat, et sub nullo auxilio prouidet explorata et copia, quia Deo destinare non poterit quia merita ad gratiam et certum. Itaque ob defectum suum magis de eo, quod agitur si sub quo, et omnibus auxilij suum gratia certum, quia etiam magis Deo non gratia parare, quia illius extra vixit dependet ex voluntate creatura.

107. Itaque ob defectum medijs, et auxilij, quo Deo potest libere extrinsecus suum est reuelat, quia omnia media sunt indifferencia, et vixit tractabilia a vienna libera est quia quia quia valde reuelat in vultu elicere. Valde ratione ingenia Deo. Locutionis hinc inuenit, longum est omne, modis dicendi inter se opposito explorat.

108. Sufficit dicere, quod nonnulli ex istis doctissimis non valuerit percipere, nec ex suis quingentis scilicet aliquo alio modo dicendi, incepte aperuerunt, non repug

nare est quia quia omnibus auxilij differentia, et quia omnibus vienna prouidet, quia gratia non poterit Deo pro suo libere destinare, et regere tunc vienna ad gratiam suam medijs et respicit, dicendum, tunc vultu credo, sed quomodo valuerit vixit Deo dominum in operationes suas liberas, vixit et emendari a scriptis PP., concilij, et ratione naturali percipere non potest.

S. 2. Preamotio super causis necessarijs ostenditur triumphatrix.

Prima conclusio: Deus physice promouet causas suas necessarias ad operandum. 109. Dicitur ex Philo 8. physice. text. 33. ubi ait: magis igitur mouere dimag et 14, et omni mouentem, sed magis 14: illud enim mouet vltimam, sed non tunc 14, et sine illa quia vltimam non mouebit illud aut sine tunc, ut baculo non mouebit non mouente manu: ergo ad ipsum sicut baculo neque mouere lapidum, vixit nisi moueat a manu, ita causa 2a nequit aliquid agere, nisi moueat a 1a.

Dicitur etiam ex Philo 2o. 1a. q. 105. aa. 5o. in corp. dicitur: si sine mul. 110. ra agentia subordinata 14 agens mouet 24 ad agendum et 24 tunc Deo est causa omni actionum agentium, sed respicit pro alijs in locis. Ex omnibus determinat hinc nota; 1a in quia agentia subordinata agens inferior non agit nisi quia moueat et applicetur a 1a; sed causa 2a respicit est natura subordinata Deo, et agens inferior: ergo non agit, nisi quia moueat, et applicet a Deo. Nota igitur: ideo enim Deo dicitur hinc causa, quia operatur sibi subordinata. Nota vixit non est magis certa, quia subordinatio tantum in eo vixit, ut causa inferior agat sub 1a, et per applicatorem illius.

Nota 2a ab inconuenientis quia si causa 111. 2a respicit non promoueret, et prederet a Deo ad operandum esset 14 mouens et 14 agens, sequenter non esset causa 2a, sed tunc neque catholice dicitur. Nota igitur: ideo enim Deo est 14 agens, et 14 mouens quia non indiget ab alio quia moueri, et applicari, ad agendum: ergo causa 1a respicit 1a, quia

hinc causa 2^a n̄ moveat a Deo ad operandū, adhuc tamē neq̄ ap-
pellari h̄t movere, et h̄t agere, eo quod virtus operandū n̄ h̄t a se, sed
participat a Deo.

112. 2^a 1^a: Dependere a Deo j virtute operandū, n̄ ē ab illo depen-
dere j aulitex operari; sed 2^a 1^a 1^a 2^a n̄ est 1^a 1^a 1^a dependet a Deo j
virtute operanda, quā ab illo participat: ergo n̄ dependet a Deo j aulitex
operari, et neque h̄t virtutē h̄t agere, et h̄t movere, sicut in aū 2^a, et quod
exertit. Opera s̄nt, et m̄x p̄bat: h̄tē virtutē operandū n̄ ē aulitex ope-
rari: ergo dependere a Deo j virtute operandū, n̄ ē ab illo dependere j ac-
tualit̄ operari. Ans ē causā cōa videnda ē a passivitate.

113. 2^a 2^a: n̄ cōa independē-
tia a Deo h̄tē virtutē operandū a se cōa operandū, et h̄t agere in aū 1^a q̄
n̄ h̄t independētia a Deo actualit̄ operari, a se habebit aulitex operari,
et cōa h̄t agere in aū 2^a x. Resolvit 2^a cōa non posse h̄tē cōa p̄ximā
moveri et p̄ximā agere, q̄ non p̄t agere abique deus/ju simultaneo.

114. 2^a 1^a:
quod Deo non possit deus/ju sine deus/ju cōa illatō, ad agē virtutes
illatō: eo quod virtū dependet a cōa virtute et se movere, et se movere q̄
illatō, non p̄bat. quod D̄ n̄ retineat cōa p̄ximā moveri, q̄ non
moveri ab alio: ergo quod cōa n̄ possit ad p̄ximā agē deus/ju sine
deus/ju Dei simultaneo n̄ p̄bat, nec salvat, quod cōa n̄ sit h̄t ma-
verit, et h̄t agere sū suay operandū. 2^a 1^a q̄: D̄ p̄t deus/ju virtutē non
moveri cōa, ad agendū, sed solum cōa agere cooperat, sicut homo homini
ad p̄ximā lapidat, sed quod n̄ movet ab alio p̄ximā ad agendū et
h̄t moveri, et h̄t agere: ergo enī D̄ simultaneo deus/ju cōa, si
tamē non deus/ju virtutē, remanet h̄t agere.

115. 1^a 1^a: causā n̄ est, v̄t ignis et
sed p̄t eis circūscripti: in q̄ dant opera ex q̄ n̄ ad operandū, sed virtutē
n̄ a se ipsis, et ita exigunt operandū, ut p̄t eis circūscripti D̄ ut fluxus n̄
teneat cy ipsis deus/ju, ad operandū: ergo p̄t h̄t virtutē, et quod alio p̄-

vio deus/ju Dei recluso causā virtutē eliciens operandū virtutē: D̄
h̄t virtutē n̄ virtutē, ad deus/ju cy causā x^a exigentia illatō;
sed causā n̄ est ex se virtutē n̄ ad operandū: ergo deus/ju Dei non est
illatō virtutē, sed virtutē deus/ju, et simultaneo.

Hoc argū sibi obicit 116.

1^a 2^a q̄ 3^a de p̄a ax. 1^a et cy ipso 2^a dicitur: ita ut Deus teneat cy
ipsis deus/ju deus/ju ipsas causas sibi subnatare in ipso virtutē ope-
randū, 2^a deus/ju virtutē virtutē, n̄ est virtutē virtutē n̄ subnatare Deo in
operando aulitex, nec q̄ h̄t quod accipiat a Deo virtutē operandū, nec
q̄ h̄t q̄ D̄ virtutē deus/ju cy illa, subnata deus/ju virtutē.

Ad op̄andū eo 117.

1^a modo 2^a, Deo habere virtutē virtutē, ad deus/ju cy causā x^a exi-
gentia illatō; cy virtutē virtutē, quod n̄ est virtutē subnatare virtutē
in virtutē operandū, quod ab ipso deus/ju virtutē n̄ est, sicut et virtutē
virtutē ad deus/ju sine deus/ju virtutē illatō.

1^a 2^a moveri ab alio 118

ad agendū est virtutē virtutē; sed virtutē causā n̄ est virtutē illatō
virtutē, quā ad virtutē in virtutē virtutē: ergo virtutē n̄ moveri a Deo, ad agendū. 2^a
quod causā virtutē virtutē illatō, quā virtutē virtutē agere, cy virtutē virtutē
quā virtutē virtutē ē, non virtutē a causā n̄ est virtutē, quod virtutē, seu virtutē
virtutē virtutē virtutē, virtutē virtutē non virtutē. H̄t virtutē ex virtutē q̄ virtutē
virtutē virtutē virtutē. S. 3. virtutē virtutē virtutē virtutē.

113. Adstruitur p̄mōtio circa causas liberas et auctoritatibus mu- nitor.

2^a et p̄cipua conclusio: Deo virtutē virtutē causas virtutē liberas, ad
operandū. P̄bat ex virtutē virtutē. 1^a virtutē n̄ virtutē Prov. 21.
sicut virtutē virtutē, ita virtutē virtutē j manu D̄ n̄ ē ad quod virtutē virtutē
virtutē virtutē. Sup virtutē, ita virtutē virtutē virtutē virtutē, et virtutē,

cap. 12. sine dubio hęc Dę humanorū cordū quocūq; voluerit jectūq;
deū omnipotentēq; p̄fessurū. En habent dominū Dei nam supra
creata Regum, ex p̄tē p̄ dominū, quod hęc Agnicola supra aqua, quas
q; rēdulo rējctū et inclinat, sine videntia p̄axitē Dę, j̄ manu sua
hęc Regum, volūtatē quas movet, et appl̄at qui p̄lacē sine resistētia.

120.

24.

2. Apoc. ad Crinē. 1^a cap. 1. qui enī se dixerūt? q^d autē hęc, quōd non
accepit? si autē accepit q^d gloriā, quasi non accepit. Sup locū
vexant Augustinū lib. de p̄dē. 11. cap. 6. vult uti credere; nolūt autē
illi. Qui h̄ negat? sed cū alij p̄p̄atē alij non p̄p̄atē volūtatē a Deo
discernēdy ē utiq; q^d veniat de misericordiā eiq; q^d de iudicio. Ex q̄
sic: si volūtatē creata n̄ p̄dētaxat a Deo ad v̄tū, dicitō Perī veniē-

et d. Augustini a Paulo n̄ veniēte h̄ tribuere Deo; sed h̄ d. Apoc. 1. ergo da-
tua p̄hycā p̄dētaxat ad v̄tū. Pbat m̄a: hōmī dicitō debet tribui
illi a quo p̄g hęc veniēte p̄ Paulo; sed negata p̄hycā p̄dētaxatōe, p̄g
n̄ hęc veniēte a Deo, sed a se ip̄o nūq; volūtatē dētaxatē ad v̄tū p̄g
Paulo: ergo.

121.

Unde negata p̄hycā p̄dētaxatōe, si incensatō p̄o: qui te discer-
nit veniēte vocatōi p̄. a Paulo dissonante vocatōi p̄. 2. Plane po-
terit respondēre: volūtatē mea me discerit; q^d ego accipi a Deo manū
vocatōis sicut Paulo; sed ego per me dētaxatōē v̄tū victoriā reportatū, et
v̄tū p̄tū vocatōis; p̄g v̄tū veniēte succubuit, et libere p̄mitit resistē-
tiā p̄tū. p̄g ergo corū Deo, et adversū p̄tū, p̄mitit elargi gloriā de suo
opere veniēte, et victoriā, quod abicit qui gloriā enī in D̄no gloriatur.

122.

37.

Heret. 15. non ē q^d cap p̄mitit resistēte volūtatē. Cui dicit Paulū ad Rom.
9. volūtatē enī eiq; q^d resistēt? Et Daniel 4. 2. volūtatē nūq; facit, et
j̄ v̄tū v̄tū q̄li quā in habitaculū v̄tū, et n̄ ē q^d resistēt manū eiq;
ergo dat dētaxatōe Dei inextinguibilibi a volūtatē; sed hęc n̄ dicit, quā dētaxatō
nūq; p̄tū, et inextinguē effū: ergo. 4. ē Hyerem. 30. v̄tū. 21. ubi Dēg

dicit: et eris Dux eiq; ex eo: et Princeps de medio eiq; p̄duces. et appli-
cabs eiq; et accedet ad me: ergo p̄g ē Dey movere, et applicare P̄ncipi-
p̄s, quā quod ad Dey accedat.

Sacra Concilia erig notis favent. Conc. Trid. 123.

14. 6^a con. 4^a de Calvinū definit, libery hominis arbitriū a Deo motū
et exitū cooperari v̄tū motiōi, et posse dissentire si velle, id ē ne-
tinere sub d̄nā motiōe p̄v̄tū ad oppōtū. Tendo ibi traditōe ēē
ipsūm h̄tōtū p̄mō, et sim. definitū fuisse, illū n̄ suffere l̄tā
seu p̄g ad oppōtū, quā si duo cogita n̄q; n̄q;

Sic igitur arguunt: scilicet ad. 122.

misit illū mō, de qua definitū, volūtatē hūmā cooperari ip̄i, et cū illa
retinere p̄g, ad dissentū; sed talis mō ē p̄hycā p̄dētaxatō: ergo scilicet
admittit p̄hycā p̄dētaxatō. M̄a p̄tū; nūq; quod non ē non hęc p̄tū, v̄tū
motiōi, quā n̄ dat n̄ possum cooperari, nec cū illa retinere p̄g ad op-
pōtū M̄a v̄tū p̄tū scilicet lap̄ de illa motiōe, cui Calvinū dicebat nec
non cooperari, nec retinere cū illa p̄g ad oppōtū; atq; hęc ē ipsa p̄mō
p̄hycā: ergo.

125.

M̄a ē p̄dētaxatō, q^d h̄tōtū obijit, eos docere Calvinūmo
tionē, quā nūc hac inopra recriminatōe p̄tū enī soleat. M̄a v̄tū
nūq; scilicet ibi agit 2^a Calvinū, cū Dēg p̄mitit dētaxatōe decetū: ergo debet
lap̄ de eadē motiōe de qua lap̄ Calvinū. Unde veluti si h̄tōtū concen-
dēt v̄tū, ubi iniūte occupat a semetip̄o, et iudex dēp̄nēt dē
m̄y ēē restituendū nihil dicit ad l̄tū faceret, q^d h̄tōtū n̄ ē de domo
sed de vinea. Ita p̄tū, si h̄tōtū dētaxat, cū n̄ cooperari p̄mō
p̄hycā, et cū illa non retinere p̄g ad dissentū, et scilicet definit de alia mo-
tione, de dētaxatō, aut simultanea p̄specto nihil definit dē dētaxatō, sed
adhuc definitū restat, an mō illa, de qua lap̄ h̄tōtū suffere p̄g
dissentūdi.

126.

Dicitur ex Cathedra Conc. Tridentini edito p̄ P̄y P̄y, et ad quā
sicut dicitur p̄tū nūq; illa mō ē de m̄re dētaxatōi, quā tradit j̄ m̄o Cathē.

chismo; sed j carhechismo tradidit ipse hinc pmo phyc; ergo e de mpre hi-
denni. Ma e cetera: no in carhechismo conc. dia eig dreticux.

127.

Mia v. gbat

adducendo locy chatholismi, in quo 1. p. de 1. symboli axlo num. 22. pag.
33. sic fit: Non sly auty Dg univcrsa, que u rust, atq administrat, vryz erig
99 que movent, et agunt auty, intima vixtate ad moy atq dōp ita impellit vt
99 quoyi dōy causary efficieny non impediāt spōniet temp cy eig occultima
99 vit ad singula ptingat, et quodamody sapiens refat, attingit a fine vique
99 ad finy fertirex, et disponit omnia suaviter. Puare ab Hippocle dicitur e cy
99 apud Athenienses annuntiat Dey, que ignorantes colloqy, non longe e ab
99 vnoquoq nōrāy, in ipis enj vivimq, movemur et sumq: ergo.

128.

Faver greca Con-

cilij Africanay 24 sub Felice Papa 4. can. 1. ubi ita definit: si quis vt
a peccato purgemur, volyrat nāy Dey expeccare stentit, non auty vt etiam
quaxaxi vellimq pcc spūitū sancti infuonē, et opexāonē in nos fieri spūit
xōitū ipi spūitū 1. x. septuaginta spūitū volyrat a Deo Ex quo sic:
grāa que statuit scilicet, illa e, qua Dū facit, vt a peccato quaxaxi cog-
tūm, et it expectat volyrtā nāy vt a peccato purgemur; sed hpc e grāa j
rūitū effax sive pūitū p dōrāy: ergo. Pō mix: nō grāa intrajce indifferens, et
sly extrincc effax, seu effax a dōnū, que aditay p dōrāy, vt scuzaxat
ad suy quo a peccato purgamur omnino dependet a dōrāone volyrtati.
nec aliter que ex dōrāone illiq valer ad p dōrāy dōnū scuzaxare: ergo.

129.

Receda-

mq ig, ad sciendū nāy solūonē ex U. P. Prima venit inuicissima grāa
intrincc effaxi dōnū Raynō, q lib. de grāa et lib. arbir. cap. 20 air
Dg dominat volyrtati hōy. Ex quo pūitū cap. 14. infest: agit conpōp
Dg in cordibz humanis moy volyrtatis ipūy, et opexat ad inclindū
eoy volyrtatē. Et cap. 17. Dg facit vt faciamq spūendo vixit efficien-
mar volyrtati. Idg docet j Enchiridionē cap. 32. veriant illud Hippocle
non e volyrtā nōy curpōp, sed Dei misexpōp, et pp alij in locū.

Ang. Papey dōy augustiniay fidelitū curor et heres q. 3. de pōn 130.
axl. 7. in corp. postquq docuit, Dey opexaxi j nā vt volyrtate quaxeng dedit
eū vixtate agendi, et eg vixvat, subdit: 3. modo dit omā res eē causā ac-
tionis alia j pūy mover eg ad agendū in quo n intelligit collōo aut vix-
vōo vixtati actūy, sed applōo vixtati ad aōp, sicut hō e causā infisionis
cultelli, ex h ipa, quod applōo acūmō cultelli ad infionendū movendo
ipūy. Et 1. 2. q. 72. ax. 1. et 100. nulla nāā quaxycūq pōat p fūca pōat
p dōrāe j suy aūy, nisi moveat a Deo. Videat enj q. 109. pcc tōy.
Dōy Dyo. 131.

nivq 5. de dōnū nōibz vpe sepeit, Dey omnia que agunt movere. D. Thom.
brōy lib. de dignit. hom. cap. 2. Dey enj e omnia vificans movens
et pūvexng, sicut anā corpū. D. Basilij conf. cap. 1. Deus arbitrarū
suo cuncta omurat. D. Bernardū de grāa et lib. arb. Dū volyrtay ag-
glicar opexi. S. Fulgentij de incarn. pag. 197. non dicat humā volyrtas
mey e velle credere, Dei auty grāa e adiuvare, vt nō mey velle credere
sed dicat grāa Dei e adiuvare vt nō mey velle credere.

S. I. Eadem conclusio rationibus suadet.

1. rāo. volyrtas creata hōi omne pūitū ex pū aō pūitū, dy manet in-
diffōy indiffōa suspōnōnē, seu pūitū indiger ab alio pūe dōrāy 132.
vt sciungat cy alquō extrincc dōrāo, sive vt reducat ad aū, sed non ab
alio que a Deo: ergo Dey pūitū pūitū volyrtay creatay ad agendū, spū
liquet pūitū hō pūitū. Ma sic: x. onē Philōy axioma: ab indiffōy
n vt indiffōy e non e aō dōrāy: ergo volyrtas que sic indiffōy nōy j
aū pūitū, nisi ab alio pūe dōrāy.

Pōat mia 1. q. e expū dōa D. Thomy 133.

1. 2. q. 9. ax. 6. et p. 80. ax. 1. quod agens lūy a nullo alio agente
creato pū sufficienter dōrāy ad aū, et pūitū ibi negat. Dū dōy e n.
ūy directe peccati, q. 1. vt volyrtay hominis non dōrāy. 2. q. si ab

aliquo ex. Deo dicitur voluntas creata, quare illud creatus dicitur voluntas
a quo dicitur, ut voluntas dicitur 7. e eade rāo ac illo, et de voluntate.
Quare v. admittit debet quia in infirmitate, ut vult debemus in Deo, q. suo pōt
voluntate dicitur indifferens voluntati, et manifestat de ipō ad aū.

132. *ipō ex tr. 2. 1. 1.*
p. q. 19. ax. 3. ad 5. ubi sic ait: causa que de se e coniungens operari, q. d.
dicitur ab aliquo executioni ad effectum; sed causa licet in aū 1. dicitur e coniungens
ad agendum, v. n. agendum; ergo, omnis solutio adversarij e quod indifferens
ad vultu indiffra inoplenimū indiget ab alio dicitur, egerit, si solum in in-
differens indiffra inoplenimū indiget ab alio dicitur, egerit, si solum in in-
differens indiffra inoplenimū indiget ab alio dicitur, egerit, si solum in in-
summy fax. h. e. ab aū elicitio a voluntate, q. e illig dicitur finalis. Hic
solū e abiq. nuelo, et d. Thomā adversaria, quod ut pateat.

135. *Observa, quod*
dixi q. voluntate pōt reperiri pōtenti; altera q. causatq. alig. olemni, et ex-
pedienti voluntate in aū 1. ut si careat non. obit. alia q. causatq. alig.
regitū pōtē ad aū 2. quare a nōi pōtē dicitur. 1. inoplenimū e caus-
ta vultu pōtenti, et aū reddat ante inoplenimū. 2. v. ita e pōtē cuiusq.
agenti creati rāone sup. pōtenti, et inoplenimū, quod ex illa rāone pōtē
n. e. agens 1. nec illig aū reddat ante inoplenimū, sed pōtē requirit. Hoc
patet.

136. Sic 2. solutio inargo h. illud axioma: ad indifferens 1. v. exponit de
indiffra q. causatq. olemni aū pōtenti, v. ipōtē pōtē causatq. olemni regi-
ni ad aū 2. v. h. 2. v. ergo agens creatus in aū 1. olemni, et indifferens
negt exire j. aū, nisi ab alio olemni olemni se tenet pōtē ex pōtē aū
requit, quod alid e negt nisi pōtenti Thomistica.

137. *Si h. 1. ergo illig exit dicitur:*
ab indifferens, ut indifferens, e non e ad; ac dicitur ab indifferens, ut tali non e ad
et indiffra q. causatq. olemni aū pōtenti, ad agendum sit inoplenimū antecede
ad agendum, sed vultu quid videt, quod axioma illud valde celebre apud Phi-
liphos e quare pōtē, que non later quod, quod, ruz, et vultu, nōpē quod

ab indifferens, ut tali, nec ad nec effig. ergo.
2. 2. r. q. 7. 2. 2. p. h. c. 8. exponit 138.

illud pōtenti olemni vultu ronez j. causatq. indifferens indiffra pōtenti, et
in aū 1. olemni, quod vultu ex eo quod pōtenti exponit in pōtē loci motiva,
et in indiffra, que h. later ad ronez; pōtē autē quod pōtē loco motiva, et
pōtē ad ronez q. pōtenti ad ronez, e pōtenti olemni in aū 1. ad motu, et ronez.
Dicitur cy. h. dicitur, quod indifferens sic olemni vultu indiget dicitur pōtenti
pōtē ruz aū, e negtē illud pōtenti; cy. pōtenti vultu, que e dicitur finalis, exire a
pōtenti indifferens, ut tali.

139. *2. rāo: causa licet non pōtē reduci ad executionem agendi q. se ip-*
so; ergo debet reduci ab aliquo agente superiori, nempe a Deo ipōtē illig dicitur
pōtē et ante pōtenti, nihil pōtē reduci de pōtenti ad aū, nisi ab agente, quod q. pōtenti sup-
ponit j. aū; sed causa liberatq. pōtenti ad executionem agendi non e aū agens, sed v. ex se
ipōtē in pōtē; ergo non pōtē reduci ad executionem agendi pōtē se ipōtē. Pōtē ita: ni-
hil pōtē pōtenti aū tale nisi ab eo quod supponit j. aū vultu tale v. fax, v. emingere;
vultu nihil fit calidig in aū, nisi ab agente quod supponit q. pōtenti calidig j. aū, v. fax
v. emingere, et nihil fit lucidig in aū, nisi ab agente quod supponit in aū lucidig;
ergo nihil pōtē.

140. *Hic pōtenti nihil sane demonstrat e, nihilominus illig amplig dicitur.*
nihil pōtē pōtenti ex tēo j. aū nisi ab eo quod supponit pōtenti pōtenti j. aū ex tēo, et ita
q. dicit omnes Philophi vultu, quod nihil pōtenti facere se ipōtē 1. ex tēo, aut
reducere se ipōtē de pōtenti pōtenti ad aū pōtenti; ergo pōtenti implicat, alig. pōtenti ag-
j. aū a se ipōtē, sed dicitur pōtenti tale, ab eo quod pōtenti supponit agens j. aū.

141. *3. rāo: causa licet ipōtē pōtenti ad executionem vultu ronez debet e reduci de pōtenti ad*
aū, sed non a se ipōtē, nec ab alia causa creati; ergo a Deo, ac pōtenti conpōtenti. Deo
pōtē dicitur et pōtenti pōtenti voluntate creatus ad operandum. Mōtē quod h. pōtenti vultu
ex nō. 133. et quod h. ex nūpē dicitur; q. causa licet de se e in pōtē, et ni-
hil pōtē reduci ad aū, nisi ab eo quod e j. aū. Mōtē v. pōtenti q. causa pōtenti
in pōtē negt exire aū, q. vultu pōtenti agit j. aū, et j. aū dicitur pōtenti in pōtenti j.

gōa x^o omē axioma: et g^o agere ē dare eā aut, ut nihil dat per id quod reci-
pic hēt recipere, causa enī per suū pōtētiā non hēt dare, sed recipere: ergo.

122

Dicitur

quomōdō gōa intelligi, quod causa libā se dicit ad unū operandū, ad quū omīa ē indi-
fferens si pōtētiā ad illū suggestōis, sicut dicitur. Nō indiffra ad alqd eōdē pōtētiā non
aufert, nec dicitur, nisi qd illud ipse ad quod ē indiffra. Sic nota Palanco, et ex ip-
so cōtra Serritū. Sed si quod pōtētiā hēt requirit implicatōis recte dicitur, et de-
lucide explicavit R. M^o nō q^o q. 98. aa. 1° ad 34 ait: libā arbitriū ē causa sui
mora g^o homo q^o libā arbitriū se ipse movet ad agendū. Non tūm h^o de nece-
sitate libitatis quod sit h^o causa sui id quod libā ē: sicut nec ad h^o ut alqd
sit causa alius, xeg^o quod sit h^o causa eig.

123.

Ex quo sic h^o stat tū eig mora 2°

causa una h^o, et alia 2°: ergo scabit tū eigdōmō 2° dicitur unū h^o aliud
24. 2° sicut si movente mora, suggestō mōtione movēti pōtētiā tū mora que
se movet: ergo scabit si dicitur dicitur suggestō dicitur dicitur indiffra tū
aōmō, quā se dicitur. Sic cōtra q^o sicut dicitur ē tū indiffra que indiffra
mora ē tū entis in gōa que in gōa.

124.

1° rāo: ideo Advorsarij negant pōtētiā Dei pōtētiā

dicitur q^o si cōtra operaret ex dicitur Dei pōtētiā eig dicitur, sed h^o ē falsū:
ergo. Sic mīa 1° licet in v^o Advorsarij dicitur operet ex dicitur cōtra, non
libit libit Dei: ergo licet cōtra operet ex dicitur Dei non libit eig lib-
tas. 2° non libit libit cōtra per hoc quod Dicitur faciat illū facere, nec
per hoc quod dependeat a Deo in operando, sed pōtētiā dicitur ad h^o ad h^o
a nobis: ergo.

125.

Dicitur significare ad h^o ut Dicitur faciat, et ut cōtra dependeat
ab illo in operando, quod simultanee tū cōtra dicitur. 2° h^o ex dicitur 8° 2°
h^o q^o ut cōtra dependeat a Deo in operando dicitur ē mora, et dicitur
a Deo, sed per se dicitur dicitur h^o non facit: ergo. Sic gōa: nō si cōtra nō
a Deo sed a se ipse movet, et dicitur ēc: movet immatē, et dicitur in
dicitur, ac per consequens a Deo independens. Sic q^o 1° q^o movet, et de-

tūm facit ut tale ē pōtētiā mora, et dicitur facit ut talis, sed dicitur simul dicitur pōtētiā
et non ē, sed sim: et dicitur cōtra: ergo 2° q^o per se dicitur dicitur una causa
se dicitur, et movet tū alia, non ut per alia, alia invicē se movet, et dicitur
ergo, nec ex se dicitur dicitur pōtētiā dicitur dicitur, cui una causa sit
mora et dicitur, et non alia: 3°.

5° rāo: dat illa mō, que dicitur venit a Deo, 126

sed dicitur venit a Deo mōtione que active, et efficaciter immutat voluntatē
hūmā: ergo dat pōtētiā pōtētiā, nō hōc ē que efficaciter voluntatē immutat.
De mīa: nō in ipse dicitur dicitur venit a Deo ut volentes nostras ad se dicitur
se voluntatē, ut infidelis, ex nōtō dicitur credere volentes, faciat et sic dicitur
ergo. Sic dicitur dicitur pōtētiā amicitia sui faciat opera hūmā, sicut dicitur q^o
mīa dicitur dicitur, ut enī dicitur D. Aug^o Dicitur pōtētiā ea que hūmā facit
tūm ē, ad hūmā enī ē dicitur Deo pōtētiā, et hominē pōtētiā ad hūmā:
ergo dicitur ipse facit ipse dicitur, et non ipse q^o movet ut dicitur, nō
hōc non ē pōtētiā facit, sed pōtētiā.

127.

6° rāo desummitur ex invenientia, que

ex dicitur nō sequit. Sequit h^o Deo ēe auctorē peccati, nec mīa ēe ipse
illū dicitur dicitur, que vocatōis Pauli, cōtra ē hūmā, ut pōtētiā dicitur dicitur.
ergo sic sequit: nō si dicitur non ē effā, que a Deo, sed indiffra
ad bonū, et ad malū a voluntate nōa pro nōa ad unū dicitur: ergo quando
dicitur ad bonū, et quando ad malū: et sequit ipse dicitur dicitur.
Sic hōc cōtra: nō dicitur pōtētiā ex se omnino indiffra dicitur, et
ad dicitur mīa voluntatē dicitur transiet: ergo pōtētiā dicitur causa
ret.

128.

Sequit 2°: Deo nō ēe summe libā in efficiendo, nec h^o causā dicitur libā
nostrā. h^o pōtētiā nō impedibile ad alqd efficiendū, ab aliquē libā cōtra, et non
libā sibi, summe libā in efficiendo non ē, sed ex se dicitur indiffra
Dicitur ē impedibile ad alqd efficiendū ab aliquē cōtra libā, et non sibi libā:
ergo summe libā in efficiendo non ē. Cōtra tenet, et mīa dicitur nō
necessitabile ad alqd efficiendū ab aliquē cōtra libā, et non libā sibi

summe libe in efficiendo non e; ond si Ds possit necitari a ca ad alqu
effi causrandy summe libe in efficiendo non est; sed n ming opponit li-
berati immedibilitas que necessitabilitas ad alqu extrinco: ergo d^o

129.

Parerit

24: nq effi maj. dependens a ca, que a Deo, non e a Deo ut a h^o causa;
sed ex causa indifferenti maj. dependet sicut libe a volutate creata
que a Deo: ergo. Nam ex ca tenet mix q^o; erent in hac m. ag libe depe-
det a Deo et a volutate creata; et alias dependet a volutate creata ut de-
tante deus Dei: ergo maj. dependet a volutate creata que a Deo. Se-
q^o 5° volutate creata alq^o habere, quod non accepit a Deo, nq se detra-
re ad operandy.

S. S. Adversantium tela recundit.

130. Regi 1°: ex sacra pagina, nq dicit 5° dixit Ds de Populo Israel sub
vinea methaphora q^o h^o vba: quid ultra debui facere vinee mee, et n
feci ei? exprobrat, ut faceret vbas, et fecit labulisas. ubi legit de auxili-
lis effici q^o si hoc deficeret alq^o refracer: ergo. Ista: ex illo Martij 11.
De tibi Conzain ve tibi Bechayda, q^o si in Syro et Sydoni fuerit ept
staturer, que facty sunt vobis oij in silicio et cinere panisq^o essent. In
te refim^o reprehendit Xp^o Judes eo quod videndo sig signa non exegerit
nigrity, que tany si videret Syrii et Sydones overexpt: ergo habuerit
qm^o Judes que si Syrii et Sydoni habuerit overexpt; sed tany Judes de
facto overli non fuerit: ergo.

131.

2° ad arg. quod dicitur legi de omnib^o gentib^o
ad auxiliy suffiens, et ad posse facere; nihil eni Ds subtrahit de necessarij
non tany dat omnia ultra nesci^o et indebita nec omne gratuity benefij q^o
posset dare; suffi eni dedisse omnia nesci^o ex q^o suffientis auxiliy. Et arg
dit quod potuit ultra facere dando auxiliy q^oderet sig. potuit ultra cy
detra n^o sine debito et tany gratuita applicao transeat. Dn^o eni non

dicir: q^o ultra potui facere; sed q^o ultra debui.

Ad ista arg^o et simile arg^o 132

fuisse obiecty 2. Reg^o a Monachis Radumptonis, ut pat in lib. de concop.
et graa cap 3°. Ex ipse 2° Syrii, et Sydonis overexptis e^o si pdicaverit ei
Xp^o ex dono effici, quod si dedisset Judes, eni overexpt. Ond nego
conq^o; Judes q^o defuit alq^o ut quod pdicaverit non fuerit, quod si
eent et Dn^o velle eis cor lapidat offerre n^o de facie credere, et
p^onitere, sine qua pdicatioe, et dono nec Syrii excedere.

133

insubir: ergo in-

juste reprehendit Judes q^o Syrii, et Sydonii. Pd ca h^o nq et opava
increpao ut iusta debet p^oqualis s^o oparationis extrema servari; quo-
et iuste increpaxerit om^o servy q^o alio, et quod ille mille numos receperit
alio mille lucrasset, et iuste accipiens centy non lucrasset mille, ac sup
pot^o auxiliis effici exa gentib^o Gentilib^o, et negare exa Judes non ser-
varet inter illos p^oqualis: ergo in iusta fact increpao in om^o q^o illis.

2° arg^o 134

q^o h^o ista fuit arguty quo a paritate Gentilib^o dicit Xp^o arguere, et
vincere Judes dicitur, et quod non fuerit overli visis cor miracu-
lis, que si apud gentiles fuissent parata p^onit^o essent; ac ut arg^o
a paritate sic effax inta vray^o extremy omnimoda p^oqualis debet ser-
vari: ergo nisi Judes omnino p^ouales supponat Gentilib^o eut omnino
ineffax arg^o Xp^o 2° Judes ab exemplo Gentilib^o.

135.

N^o cog^o non eni increpao

Judoz ab exemplo Gentilib^o in p^oqualitate ex q^o auxiliy effici fundat
sed j p^oqualitate densy ex q^o suffientis, q^o dat vircuty, et facultaty non
aut^o applicat; in raone aut^o suffientis auxiliy aut p^oqualis, aut p^o re-
ceperit Judes que Syrii. Nam h^o e q^o obligao ad operandy induitur
ex suffientis auxiliis, quod dat posse ad operandy, et se h^o ex q^o ag^o p^omi,
n^o aut^o ex effici, quod non dat posse nec vircuty sed s^o applicat.

Ex q^o ad 136.

Et cōp. qd. dīg. māg: debet servari equalitē quōq. ad aū. Et sup. qd. dīg. qd. fundat. 2° quōq. ad aū. Et applicatō ad illū, quō obligatō sup. venit nō māg. et dīg. minorē: non servat equalitē quōq. ad aū. Et nō māg. quoad aū. Et applicatō 2° māg. et nō conqūg. Et enī ut vna iura qd. alia inextinguatū suffic. quod equalitē sint obligari et vna transpūdit ad adimplere obligatō; obligatō autē sup. parte fundat nō sup. aū. Et applicatō ad illū, et q^o auxilliū fideriary nō dat parte, sed illud supponit, et ad aū. efficitur applicatō; hinc ē. quod iniquitatē ex illa veniūt non obicit ratio inaequalitē, enī opaxatū, dymō in pōa extrema supponit equalitē, qd. in pōa inveniūt.

157. Nec exemplū servat ad ex addit; q^o inter illos ē iniquitatē enī in aū. Et; non enī pōt vna centū nummū eandē effū lucraonū pōtate, quā alig mille argenti pōtate. Sed 2° qd. dīg. māg. debet servari pariter in eo in quo argū fundat, 2° in aliū ad argū non pōt pōt nō māg. et cōg. q^o argū xpī fundat in obligatōe pōtendi vni, que dicitur et pōtē ad pōtendi, quō equalitē fuit, aut māx ex q^o iudicant.

158. Et ad veraxij nō pōt solvere argū; nō si ab illis queratō; cur vīstū mīraculi xpī. Sicut dicitur; et illis vīstū iudic. De vīstū non fuerit? sicut, quod Syriū exhibenda erat grāa opaxa in illa tempore dīstā, et illū cōp. rantiū, in qd. pōtenderē q. cōg. māg. vīstū; iudic. v^o fuit data grāa in illis cōp. rantiū, in qd. pōtenderē dīstā. Unde docet, quod qd. vīstū, et Syriū, et iudic. fuisse parit, et equalitē in grāa pōtē, et in eē enī vīstā, nō tam fuerit equalitē in grāa in eē mori et in aū beneficiū spectata.

159. Nunc sic non minū requirunt auxilliā in pōa efficit ad eē opaxandū in rīa v^o, quā regē in v^o. Ad veraxionū illa grāa opaxa in eē mori, et in rāone beneficiū spectata; sed Syriū et Sydoniū eēt data hōc grāa opaxa j eē mori et in rāone beneficiū spectata, quō qd. omnino deficit iudic. et hoc fuit moriū sup. incredulitatē et docet

Ad veraxij: ergo in eorū v^o iniusta fuit inceptō xpī facta iudic. opaxandū ad Gentile. Pō conqūg. nō ut inceptō opaxandū sit iusta vīstū eē equalitē opaxatōis extrema; sed hōmī equalitē non inceptō, si 2° non dat grāa opaxandū in eē mori iudic. quō tam dicit Syriū, et Sydoniū: ergo

Di. 160

et 2° iduonū: ille non ē culpabilis, quod non agit, nec rephione dīgnū q. non habet omnia nō pōt. ad agendū, sicut ille q. caret brevitatē indulgibiliter omnino officij recitandū, sed q. caret auxilliū effici non hōc omnia requirere ad agendū: ergo. Dīg. māg. omnia requirere ex pōtē pōtē, 2° ex pōtē aū. 2°, nō māg. et dīg. māg. non hōc vīa requirere ex pōtē pōtē nō ex pōtē aū. 2°, dīg. māg. et nō cōg. hinc pōt. ad exemplū; nō brevitatē regē ex pōtē aū. pōtē ad recitandū hōmī, seu et opem pōtē, q^o vīstū vīstū nō loco pōtē, sine qd. homo nec aū. Et cōp. recitandū, et quod pōtē vīstū ex pōtē aū. pōtē ad inceptū.

161.

Ad 2° pōtē pōtē tollit libertatē: ergo non dat. Et ans: liber ē q. agit ex se ipso, et se ipso dicitur, sed pōtē non agit ex se ipso agit enī et dicitur a Deo: ergo non ē liber. Et ans. ad qd. dīg. māg. quā agit ex se ipso et se ipso dicitur pōtē pōtē pōtē, et agens nō pōtē pōtē, et dīg. māg. pōtē, non agit ex se ipso, nec dicitur pōtē pōtē, et agens, et pōtē pōtē pōtē agens nō māg. Et enī in qd. dīg. māg. loquendo de hōc, quod 2° mori: agens enī ut agens non ut ipso nihil agens. Recite dicit nō 142 et sequit.

infra 162.

Instabilis pōtē ad amandū vīstū non pōt. non amare: ergo nō malo ē liber. Et ans: nemo pōt. id quod implēt; sed implēt pōtē ad amandū nō amare, alia frustra pōtē: ergo. Et 2° dīg. vīstū: non pōt. non amare j vīstū opaxatō, et in vīstū dīstā nō. Hōc dīstā non a vīstū, nō gōtuli quidā pōtē, sed ab hōc dīstā dīstā. Thamiū, q. illū vīstū pōtē in hōc sufficit referre solū pōtē pōtē, quod nō obicit q^o et de vīstū. ad 2° quod non est. Et pōtē pōtē quō pōtē pōtē pōtē.

Cuius dicit 163.

malitiam peccati; sed conquis e falsis: ergo. Ad sequela: qd causat alqd ex ipso
infaliter regit alid, non pot dici gmissive solum et hanc ad illud, ut: quia
maxi infaliter regit ad inflictioms vulneris lethalis, ille qd albi infligit
vulnq lethale inegre dicit ei maxie gmittere; sed ex pntione marciali
gca, infaliter regit malitia: ergo.

179.

Ad maq ad p. dicitur maq. ad qd infaliter regit
alid si sequat nequitione physca, et causalitatis, et logica solum et illa-
omni, no maq. Chonj cy malitia et deformitas peccati, non sit jra obij va-
lytatis dicit; nec intra sphera causalitatis ei non regit ex pntione
ad male peccati physca, et causalitatis, sed solum logice et illaom, et idcirco
solum gmissive se hnt ad illud. Exempli adducit ex. Chonj salus, qd
moxi cy sit ex. sphera actionitatis causalitatis dicit regit p se et ex natura
rei, ac nequitione physca ad inflictioms vulneris lethalis.

180.

Non vacat dicitur
quare j quo dicitur dicitur qd, sive physca pntione? Sufficit dicitur e
yuy indubitate thortuq dicitur, j aliquid pntione, et regit rexcepto, et
pntione j colyrate, quod naviret, effacime dicitur thortuq Carol tunc de
lib. arb. dicitur 3. q. 4. sec. 3. qui tunc de maq. Palanco singulari pntione
q dicitur j qua aone Dei fit immoango vide ite. An autem te dicitur j
qua physca pntione dicitur sic qualis se hnt per modu motionu, seu ag-
ylicomiu an de motu passivie recepte j causa 2. rone cy movet, et se
mover, j quo dicitur thortuq quia regit de nomine, de qua pntione
e curdy.

Quaestio 3. de Causa physca instrumentali.

Art. 1. Explicat proxima ratio cause instru- mentalialis.

1. Non est ratio de instrumentis moralibus, quod non physice sed moraliter regunt
influit in effectum, movendo vel imperando et sic quia figurat instrumentum sunt

instrumenta moralia morantur ad persuadendum. Prudigra, solum enim legitur de
instrumentis physice, quod a causa finali accipit physice et ad agendum, et physice
influit in effectum. Et est 3. mali, asiale, et regnale, que distinguunt ratione effectus,
quo gducat, no tale dicit instrumentum qualis e effectus ad quod aguntur. Sic no-
tra homini ei e instrumentum moralis, scilicet et males asiale sacramentum
et humanitas xpi regnalia.

Quia autem e instrumentum virtutis cy finali agencie

et j naturalibus manq, et in regnaliis humana xpi: alid e instrumentum
reparaty, et j naturalibus bacula, et j regnaliibus sacramentum novu legis. Unde
q instrumentum virtutis movet reparaty, et j naturalibus bacula movet q manq,
et j regnaliibus xpi dicitur, cuius solum leg e causa finali effectus, sacramentum
sacramentum novu legis movet, ad causandy gratia per humanitatis xpi regit
j instrumentum virtutis, ut docet A. D. 3. q. 4. 62. ar. 5.

Unde, ut cy claritate ex

glicem q quo dicitur instrumentum virtutis tale sive que sit ratio cy instru-
talit, ut adita a causa finali operetur audire A. D. 3. q. 27. de virtutibus, ar. 4.
ubi dicitur ad aliquos effectus operat aliquid 2. modo, uno modo, sicut qd agens, et dicitur
per se agere, qd agit qd aliquid fit sibi inhertens q modu no operis sive hnt
illy fit a se, sive ab alio aut natura, aut virtute: Nullo modo aliquid operat
ad effectum aliquid instrumentum, quod gde non operat ad effectum q fit sibi inhertens
sed solum inqum e motu a per se agencie. hnt enim e ratio instrumenti j gnt e
instrumentum, et movet motu.

Et ratio adducit ratione: unde sicut se hnt fit opera

ad per se agens, ita se hnt motu, que movet a finali agencie ad instru-
mentum. Et qd dicitur in virtute, j quo hnt per se dicitur sicut de causa finali et instru-
mentalibus, in eo ubi quod ille agit per virtutem, seu fit, et quomodo gnt; hnt
ta v. per virtutem glorie, aliens, et nullo modo gnt, sed dicitur a
causa finali dicitur virtutem sit agendy per motu, que movet; cum non
aliter agit causa instrumentalis, que in parte motu a causa finali.
Tunc se

9.

adlongas ea que docet A. D. 3. p. q. 62. art. 4. ubi dicitur: vixit gratia ag-
rit fieri pmanet, et dicitur ee j nā; vixit aut instrumentalis sic ee transire ex
uno j alio, et instrumentum, vixit etia causis instrumentalis, non tō agere per
vixit que per motum, et appletio, q. vixit imperator pmanet q vixit
vixit qualitē, que pmanet ee, vixit ee vixit, dicitur a causa finali non tō
j causa instrumentalis pmanet, sed vixit vixit, non tō ee vixit, que
vixit mō, et appletio ad agendu

6. Ex diffia primaria expleta jecet has ca-
uliat vixit alio nōmpe, quod causa finali, que pmanet vixit pmanet effi,
vixit pmanet et dicitur pmanet, sicut pmanet, et dicitur ee vixit vixit,
vixit effi j pmanet vixit adpmanet, vixit vixit ee pmanet vixit vixit
vixit, et per se vixit vixit vixit vixit vixit vixit, et vixit ee
quod vixit effi.

7. Instrumentalis vixit que nō pmanet vixit, sed vixit ee finali
agit vixit vixit et dicitur vixit effi, vixit vixit, et dicitur ee vixit
vixit a ca finali dicitur; vixit nō pmanet vixit ee in pmanet, nec
vixit vixit vixit vixit, sed vixit finali nec vixit vixit sed vixit vixit
et dicitur vixit vixit, vixit nec vixit vixit, et quod, sed ee causa, qua finali
agit ee ad vixit vixit, nec vixit vixit vixit vixit vixit.

8. Ex dicitur ex-
dicitur vixit pmanet causis instrumentalis vixit, que pmanet pmanet, et
vixit vixit, lux vixit, et pmanet vixit, q. licet dicitur vixit instrumentalis, ee qd
nō vixit vixit, sed vixit ee vixit, nō vixit ee pmanet instrumentalis, q. nō
vixit vixit a causa finali, nec ab illa vixit vixit agendi vixit
vixit, sed ee vixit vixit vixit vixit pmanet, qua ca finali vixit vixit
vixit, vixit causis finali mō, et per dicitur dicit pmanet q. vixit
a vixit, et illis pmanet.

9. De termino dubitari solet an sit instrumentum generis?
sed qd in ipso ee vixit vixit pmanet, et docet A. D. q. vixit de anima
et h. ad 24. et vixit in vixit, vixit, aliisque vixit, vixit, quod

vixit vixit debeat numerari inter vixit instrumentalis que inf-
vixit pmanet vixit nō vixit, et licet vixit adducat vixit de vixit vixit
que vixit ee vixit instrumentalis, nō vixit, q. vixit vixit ad vixit
quod vixit vixit vixit, dicitur in vixit vixit, vixit vixit vixit
vixit vixit, quare vixit in vixit vixit ad vixit vixit vixit vixit
exempli.

Posterea nec luna ee causa instrumentalis illuminacionis, nec aqua ca-
lida, aut ferris eadem calefactionis, q. licet luna nō ee pmanet vixit
nec illi debeat, et vixit de aqua, et ferris vixit calonit, vixit lux, que vixit ee
vixit illuminacione vixit vixit effi, vixit vixit, et calor effi calefacti-
endi vixit vixit vixit, et vixit vixit vixit vixit vixit vixit
vixit, et vixit in vixit vixit vixit, quorum vixit vixit causis
instrumentalis vixit.

Itē dicitur de lumine glō, et de vixit vixit, que p
vixit vixit vixit vixit, illis vixit ad vixit vixit
vixit vixit, et vixit vixit, vixit vixit vixit vixit vixit vixit
vixit vixit, et vixit vixit vixit vixit, et vixit vixit vixit vixit
vixit vixit vixit vixit, et nō instrumentalis effi vixit.

Art. 2. Quodā dubia resoluntur.

Dubitabit 1. an causa instrumentalis debeat habere aōm aliquā pmanet, qua
pmanet vixit vixit vixit ad effi finali vixit? A. vixit vixit
vixit instrumentalis, et pmanet h. nō si instrumentalis nō hōt aōm pmanet
nō mag' vixit vixit instrumentalis, que ad ad effi finali vixit, sed
hoc vixit ee vixit, nō ad vixit vixit vixit vixit, que vixit ee vixit
mag' vixit ad vixit vixit, que vixit vixit: ergo neg. dicitur instrumentalis
quod nō hōt aōm pmanet.

2. q. A. D. h. p. q. 45, art. 5. pmanet, nec pmanet dicitur
instrumentalis vixit, ee quod instrumentalis debeat habere aōm pmanet ee vixit ee

21. Nec oportet aliter pot. intelligi, nam p.rius e quod instrumty phyce' occuat iua
 one instrumty potenti phyce' causare eff. causis p.ualis, que q. d. tale instrum
 ty assumat a ca' p.uali ad uny eff. ad gducendy. h. q. nec d. q. pot. alig
 yfameat exg, ad gducendy alig eff. nisi in ea p.etas, et supponat dia
 ruz gduoy illig. h. q. h. p. e. v. causatit, idco ca' p.uali v.riua instrumty
 q. e. potens instrumty causare: ergo p. p.rius ad assumptioem instrumty,
 et illig. ay 24 h. supponit elevaty, na p. ex elevatoy v.riut j. r. adne instrumty
 h. potenti causare instrumty.

22. Dubitatis 4°: p. quid elevat instrumty? Mag
 na e in th. p.nera op.ion v.rietas, omnes tamq. modos d.igdi rejicit eff. ai
 rex v.ri v.riozay v. r. p. p.rius, instrumty elevaty p. alig^o instrumty. h. ruz
 h. instrumty sic v. r. qualis h.ont mady motionis, v. r. v. r. v. r. m. ad? h. ruz
 e. x. namine, sicut erig. d. x. d. m. q., loquendo de phyca' g. l. r. adne q. d. g. d. p. r.
 n. finali, et n. d. i. s. s. i. s. t. e. r. a. l. i. s. e. e. i. n. s. t. r. u. m. t. y.

23. Et p. h. ruz: instrumty p. elevatoy v. ruz
 tua pot. ca' causare phyce' instrumty eff. causis p.ualis; ad th. implat. n. i. i.
 p. r. alig^o instrumty: ergo p. r. alig^o instrumty elevaty h. ruz: causa phyce'
 et instrumty causans eff. causis p.ualis phyce' instrumty influit in th. i. l. l. y.
 que ad instrumty causat, sed implat. eff. phyce' causans ab instrumty causis n. i. i.
 p. r. alig^o causis instrumty: ergo. 1° 6°.

Quaestio 6^a de Causa finali.

Art. unic. An finis sit vera, et realis causa?

1. Ut aliqua ca' sit v. r. et realis debet habere v. r. et reale v. ruz causand. v. ruz
 realy causand. v. ruz eff. realy, et supra diximq; omnia h. ruz v. ruz h. ruz
 v. ruz. h. ruz q. ruz, quod finis alig. d. i. r. e. g. r. a., et alig. finis v. ruz. Fi
 nis e. g. r. a., e. quod p.ualiter intelligitur, et e. g. ruz op. ruz approp. ruz. Fi

n. i. i. e. ruz v. ruz cui tony illud v. ruz, h. ruz h. ruz e. finis cui g. ruz instrumty
 ruz ruz g. ruz amary, et q. d. n. i. i. v. ruz d. i. r. e. ruz, instrumty igit e. finis cui
 P. ruz 2.

alig e. finis, qui sive obicuz, et alig. finis quo sive finalis. 1° e. ruz app. ruz va
 lyca, et j. quo ruz boni v. ruz; 2° e. ruz qua tale e. g. ruz; sic d. ruz ad d. ruz
 e. finis qui, et obicuz, et igit. d. i. v. ruz e. finis quo sive finalis. Ex his finis e.
 g. ruz e. qui g. ruz et ruz ruz h. ruz ruz finis, et habet ruz causy finalis de
 qua j. p. ruz.

Unde finis cui g. ruz d. i. r. e. j. v. ruz, et non v. ruz, sive p. ruz; sive e.
 qui ad v. ruz v. ruz; ille v. ruz qui non v. ruz ad alig, sed omnia v. ruz ad igit
 d. ruz d. i. r. e. finis in sive op. ruz, ad ruz op. ruz v. ruz ex se, et in sive op. ruz
 qui int. d. i. r. e. ab op. ruz, et j. largiente elemosynay p. ruz v. ruz v. ruz e.
 finis op. ruz, et finis op. ruz e. v. ruz m. i. x. e. ruz p. ruz.

Nec erig. quod v. ruz finis ma.
 veat, et alliciat v. ruz debet habere bonitay; p. ruz sicut maly et maly neg
 ager. a v. ruz, p. ruz, nec finalizare. Debet erig. bonitas illa finis cog
 nosci, ut v. ruz p. ruz illig. amare, et quod n. i. i. v. ruz qui p. ruz. h. ruz
 1° e. ruz sive, v. ruz d. i. r. e. an v. ruz ruz finalis finalizandi, ruz causy finalis
 j. ruz 1°. sic bonitas igit finis, an v. ruz ruz app. ruz bonitatis. p. ruz.

h. ruz 1° 9°.
 ruz finalis finalizandi, non e. app. ruz bonitatis sed igit bonitas v. ruz finis.
 h. ruz d. i. r. e. g. ruz 1° ex h. ruz 2° 1° 22. q. 67. ar. 6° ad 24. ubi d. i. r. e. d. ruz non
 h. ruz p. ruz igit ruz ruz: h. ruz erig. n. i. i. v. ruz e. ruz j. ruz et j. ruz, sed h. ruz p. ruz
 igit ruz ruz, ruz e. ruz v. ruz d. ruz. Ex h. ruz sic v. ruz ruz v. ruz h. ruz
 h. ruz sub qua finis, erig. ay v. ruz ruz v. ruz, sed v. ruz ruz ruz ruz
 h. ruz non v. ruz ruz ay v. ruz ruz, et p. ruz j. ruz d. ruz v. ruz v. ruz, et h. ruz
 qui v. ruz ruz ruz erig. j. ruz boni app. ruz, sic d. i. r. e. g. ruz, na app. ruz boni
 j. ruz e. p. ruz ruz ruz, et j. ruz ruz ruz ruz: ergo app. ruz non
 e. ruz finalis sub qua finalizandi.

P. ruz 2° ruz ruz ruz finalis finalizandi e. qui

derivat a voluntate, et in qua est quiescens quiescens, sed hoc non apphensio, sed bonitas apphensio; si enim voluntas derivat a voluntate apphensio, nec habita apphensione saltem quiescens: ergo non apphensio, sed bonitas apphensio est ratio finalis finalizandi. Dicitur bonitas est ratio quae apphensio a ratione sub qua.

7. 2^a p^a quia ratio quae et sub qua est voluntati debent esse in eadem linea, et genere appetibili dicuntur lux, et calor sunt in se, et sunt visibiles; sed apphensio virtutis ablati non est in genere appetibili, sed cognoscibili. ergo. 2^a q^a ratio sub qua virtus finis est ratio est quae finis sequitur virtutem voluntatis; sed non apphensio, sed bonitas apphensio est ratio virtutis voluntatis, et virtutis est: ergo.

8. Mag^o 1° ex D. Th. 2^a 2^a q^a 2^a ad 2^a dicitur: quod appetibile non autem est apphensio per se, vel in se, sed per se et in se. Apphensio non movet appetitum, nisi in se est apphensio: unde dicitur apphensio non esse per se appetibile, sed per se movet virtutem. Apphensio est ratio finalis sub qua et diversitas apphensio est per se diversitas appetibilis: ergo. Ad quia verba huius testimonii de apphensione per se movet appetibile generalitate rationis intellectus, et voluntatis; non autem generalitate rationis finalis.

9. Alia verba, nempe quod dicitur apphensio non per se appetibilis, intelligenda sunt ex sequenti, et illud; q^a ex diversitate apphensio colligitur apphensio diversitas appetibilis, sicut ex diversitate operationis colligitur apphensio diversitas virtutis. Neque tamen apphensio est ipsa ratio finalis finalizandi, et virtutis finis, sed solus in hoc bonitas ipsa. Et huius rationis ratio dicitur non enim virtutis est dicitur apphensio est, sed quod dicitur apphensio non dicitur appetibile, ut ita intelligatur non ipsa apphensio, sed ipsa quae bonitas apphensio est dicitur ipsa vel appetibile.

10. Proprietate q^a 25. de veris. 21. 1^a ad 6^a dicitur: 1^a 2^a quod diversitas apphensio per actionem se habent ad virtutes appetitivas nisi diversitas apphensio dicitur. Et eodem modo alii auctoritates explentur.

11. Mag^o 2° magis apphensio, ut est appetitio multoties a voluntate, sed ratio finalis

licet virtus est appetibile, non est bonitas virtutis sed sola est apphensio: ergo hoc est ratio finalis finalizandi. 2^a quod ratio ratio finalis finalizandi est bonitas virtutis, non quae virtutis virtutis est, sed quae est apphensio apphensio; unde apphensio non fit vel virtutis apphensio virtutis est appetibile. Dicitur causa finalis, ergo ratio debet virtutis in ratione finalizandi per aliquid reale, sed bonitas illa applicata non est realis: ergo. 2^a magis q^a licet apphensio non fit, bonitas applicata est realis.

Sic 2^a 12.

Ratio causalitas finis virtutis est ratio amore finis, quatenus a fine generat, et dicitur per se ipsa. Et explicat in Reg. 22 q^a 22. de veris. 21. 2^a ubi dicitur: sicut influere causae efficientis est agere, ita influere causae finalis est appetere, et deinde ratio; sed finis appetere et deinde dicitur finis est voluntatis appetere et deinde ratio, ergo.

13.

Ponitur ratio: id est per quod finis virtutis movet voluntatem ad sui amorem, et illi causalitatem; sed virtutis modo voluntatis ad finem est amor virtutis ipsius non est aliquid procedens tamen ad voluntatem: ergo causalitas finis est ipsius amor. Sicut per q^a finis est autem ratio virtutis per id, quod fit movet ad sui amorem, et per aliquid movet virtutem; autem 2^a movet per quod eius causalitas virtutis. Sicut est virtutis: virtutis modo voluntatis ad finem, et virtutis illecebras, seu attractio voluntatis ad ipsum; sed hoc est virtutis amor finis, et non aliquid procedens: ergo.

12.

2^a magis: 2^a ex illa sequenti:

amor magis, generat magis: illa ferax quaeque ferax; sed voluntatis virtutis ferax illi, ut ratio a fine est virtutis amorem finis: ergo virtutis amor finis est virtutis amor voluntatis ad ipsum. 2^a q^a neque intelligitur, voluntatis finis virtutis trahere voluntatem ad se, quae voluntatis virtutis trahat in finem; sed voluntas per se ipsa amorem finis trahit virtutem ab ipso: ergo per se ipsa amorem finis trahit finem ad se virtutis voluntatis.

15.

Obijciat: effectus causae neque est illius causalitatem, neque causalitatem est finis effectus, ut inde debet ab effectu virtutis; sed in voluntatis est effectus causae finalis, ut ipse voluntatis virtutis talis est q^a movet a fine: ergo in voluntatis neque est causalitatem finis. Dicitur magis effectus est quod causae neque est causalitatem illius, 2^a effectus in quo movetur.

sed ipse ignis reperit i igne R. ex eo ignis R. qm dicitur 2° quia videri dicitur in igne
ne R. et gduva ignis sub ratione facti ignis; sed videri gduva sub aliqua ratione facti
si e gduva omnis dicitur sub tali ratione facti; ergo videri gduva dicitur in igne R.
e gduva omnis indidit dicitur sub ratione facti ignis, et conparet omnia ignis.

9.

Regi 1°

quidam dicit, quod ignis R. per se ipse gduat, imo et videri ignis, et per se effectus
e. Secunda n^o au. h^o ff. qd. dicitur ad mag. quod ipse ignis reperit i igne
R. sed causam et limitatam per se ipse diffit; ex qua dicitur quod ignis R.
non in ignis R.; ita videntur quod ignis R. nec potest gduat videri effectus, quia per se
dicitur ignis R. x.

x h^o dicitur quod videri ignis R. et gduat ignis sub ratione facti ignis
et limitatam et conradone facti et non videri, i quo sensu e mixta facta.

10.

Regi 2°

de facto duo causas totales videntur esse duo ignis et duo luminosa et dicitur
palo appata aggregata h^o gduat videri effectus; ergo per se i quod adde videri ad
quatuor terminis illis. R^o conpuit duo causas, quod videri partialiter videntur effectus h^o
similiter videntur minime aggregata; ergo ut illi duo causas similes videntur ad
aggregata, quod dicitur experientia e. facti, et in quatuor videri aquate videntur
effectus. Cui e videri et au. qm. n^o videri videri causas aggregata, quando non ex
pala videri videri; sed causa per se videri partialiter effectus, h^o illi gduat
partialiter expala videri videri; ergo duo causas.

11.

R^o quod 1° duo causas similes
conpuit, et aggregata e gduat videri numerus effectus et quatuor videntur gduat, sed videri
et videri quatuor effectus illi facti videri videri. Unde videntur debet et au effectus
ad videri similes gduat et au effectus a quatuor videntur gduat. R^o per se videntur non videri
aggregata, sed quatuor h^o illi gduat partialiter, videri expala videri partialiter videri, q^o
nulla ex illis causis h^o videntur equate videntur videri numerus effectus ad videri
gduat.

12.

R^o per se videri a quatuor videntur gduat, quatuor videntur videri aquate, quod totale
videri expala et quatuor videri gduat aggregata videri au illa quando

similiter dicitur aggregata gduat, et ex videri videntur, sive inagratia videri videntur
ne videntur, et quod nulla ex illis videri effectus et factis aquate gduat, et quod
ex illa videntur aggregata videntur videntur effectus numerus videri ad eo quod quatuor videri
et gduat; q^o illa dicitur aggregata videri videntur videri videri numerus
videntur ad gduat videri videri videri. Quid ergo in h^o videntur videntur?

Lucas 13

i facta videntur au: videntur au effectus, quod quatuor videntur videri gduat, et au effectus, quod
similiter gduat, n^o au, et conpuit, h^o videri gduat au: minime aggregata au effectus
quod videri partialiter videntur, et quod similes gduat, et au effectus quod quatuor videntur videri
videntur, n^o au. Cuius gduat videri videntur quatuor videntur aggregata au effectus, quod
partialiter videntur et similes gduat, quod factum.

12.

Regi 3° si illi numerus facti non videri
per videntur gduat, aut videri a dicitur Maria, deus videri gduat videntur R^o videntur
i videntur illi gduat facti, cui q^o minime videntur videri videntur videntur, et dicitur
non videntur videri ad illa Maria; sed h^o e abundans; ergo si dicitur gduat, q^o deus
videri et cognoscit humanitatem numerus videntur, quod videntur in videntur gduat videri
videntur, et videntur, facti gduat videntur R^o videntur, videntur videri gduat videntur hu
manitatem videntur in videntur videntur, videntur videntur videntur videntur in videntur R^o
videntur.

15.

2° dicitur d^o dicitur implere, quod illi numerus effectus similes gduat a dicitur cau
sa totale videntur videntur. Et videri videntur videntur dicitur d^o dicitur, et q^o dicitur
videri. h^o h^o n^o videri illi videntur videri videntur, videntur videntur, videntur videntur videntur videntur
h^o videntur, implere videntur quod illi numerus effectus h^o videntur videntur: ita e causa totale effectus
quod videri effectus videntur videntur videntur gduat, ad alia causa, sed videri quatuor videntur
videntur quatuor videntur effectus videntur effectus gduat, ad alia, alia d^o, v^o nihil gduat
videntur, et id quod videntur videntur videntur videntur, ergo illi videntur non
videntur videntur.

16.

Dicitur licet quatuor videntur videntur videntur videntur ad alia, videntur videntur
videntur, q^o h^o e videntur videntur videntur videntur videntur, et in videntur videntur e sic, sed videntur
similiter gduat effectus, d^o n^o videntur videntur videntur videntur videntur videntur videntur, q^o

implac eisdem nunc efficitur. Quia ad quatuor gradus videtur quod implacitum est aspectum gradum
efficitur; sed si utraque similes aquantur gradus efficitur, datur quod aquantur gradus illi; ergo.
Piat

17.

20. si illa est causa totalis gradus similes eisdem nunc efficitur. Quia causalitate est omni-
ca. Non 14. quia causalitas est fieri effectus, et implacitum est fieri totale effectus nunc
efficitur. sicut est factus de totale. Non 15. 16. quia causalitas est effectus virtutis
causae; sed implacitum quod in causa totali sit eadem nunc virtus agentis; et
implacitum, quod sit eadem nunc causalitas videtur effectus virtutis. 17. quia causa-
litas totalis, et sit influxus totalis agentis, ad quatuor et nunc quod ergo causa-
litas una causa ad quatuor et illa, negat ad quatuor et aliam.

18.

Respondeo: si duo corpora

luminosa, et quatuor applicentur spatii, et quatuor illuminantur, et quatuor
quatuor causabitur illuminatio, et quatuor, quod causae tales applicentur parte ope-
ratu. et illud quod quod, et illa duo corpora si causae tales et quatuor. per
causare illuminatio, et quatuor, sed spatii, et quatuor. et quatuor. et quatuor
et quatuor: ergo illa duo corpora causabitur in spatii eisdem nunc illuminatio
et quatuor, et quatuor idem nunc effectus per effectus de facto a quatuor causa totali g-
dant.

19.

Respondeo: quod tunc illa duo corpora mutuo se impediunt fieri, et ad quatuor
quatuor simultaneam utriusque deus et incapacitatem pati, non potest recipere illumi-
natio, et tunc, et quatuor deus et causae partiales. Dixi fieri, quod nullus ex
illis corporibus per alium impedire effectus aut virtutem, neque enim per alium
nunc illuminatio effectus, aut virtutem, diminuisse, aut debilitare. Unde tunc per
reddere fieri partem indistinctam, et quatuor eisdem effectus illuminatio ad quatuor ab alio
recipere, et sic a nullo gradus aquantur, et sic est mutuo impedire fieri quod
per fieri partem incapacitatem fieri quatuor a simultaneo deus et utriusque
corporis.

20.

Respondeo: si sacerdos per eisdem nunc hostiam dicere, et accipere ce-
lebratione ordinis; sed quod est causa totalis et aquantur licet instrumentalis, et
aliam si causae eisdem nunc, et rationis: ergo, quod causae totalis. Respondeo: non om-

esse ut est sed ut omnia causas instrumentales, non tamen attendentibus
et nonnulli inordinatam operantur, sed quod omnes ad quatuor et virtute. Quia unum
si instrumentum et docet. D. Th. 3. q. 1. ad 2. vel. 2. ad 2.

si autem fuerit argutus fieri 21.

met de duobus sacerdotibus similes in diversis altariis accipit. Dico, de duobus ca-
ulis instrumentalis totalis, sed gradus diversis effectus fieri diversitate sumpta ex
tuo a quo diversio, qui est gradus, non subtrahit corpus. Quia, et quatuor diversio
ex parte, ad quatuor aliquid ipsi in supposito, est tunc finalis ad quatuor diversio, et quatuor
in casu posito sit quatuor gradus est quatuor et diversio, tunc a quo diversio quatuor
et diversio fieri diversio, ac quatuor et quatuor in de tunc diversio finalis est
nunc diversio in utroque altari quatuor, sic de igitur materia et in de rei.

Dico: ergo 22.

gradus poterunt per causas totales gradus eisdem nunc effectus gradus gradus et
in de rei, et quod tunc fieri diversio, quatuor virtute virtutem, et virtute
effectus in virtute totalis. Respondeo: quod implacitum, causas gradus effectus
effectus fieri, qui illi effectus virtute, et in de rei, unde quatuor effectus proprius
a causis gradus idem non finalis sed tunc virtute est, oportet dirigere in ca-
su argutus, quod sacerdos, virtute, neque subtrahit deus virtute virtute gradus.

23.

dictum colligit eisdem nunc effectus in quatuor posse a duplici causa totali finalis,
nec a quatuor causa mali aut finalis, non tamen adducta quatuor virtute in om-
nibus causis. De repugnancia virtute finalis totalis agunt Theologi 1. 2. q. 6.
de repugnancia virtute fieri in una materia eisdem, lib. 1. q. 3. ad 6. et tunc et repug-
nantia virtute fieri in quatuor materia.

Art. 2. an Causae creatae possint se invicem causare?

Suppono eisdem nunc quod in eisdem quatuor infimo causae, et quatuor instanti non po-
tunt causae mutuo se impedire et causare, unde duo nunc non potest se recipere;

24.